

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

april 2011 | jaargang 15 | #04

Wonen in de Rand blijft peperduur

Kim De Leeneer onderzoekt kanker

'Stukje per stukje de puzzel leggen'

Eitjes en zaadjes vrijwaren

+ AGENDA

Pascale Platel over het lastige leven in
't Is al wa beter

Noëla Stubbe doet vrijwilligerswerk in asielcentrum

'Leuk om met de kinderen mee te genieten'

i

Advocaat **Herwig Hemmerechts** (60) uit Tervuren werd vorige maand door confrater Edgar Boydens aangeduid om *deketting* voort te zetten.

Grote verscheidenheid

Herwig Hemmerechts uit Tervuren is aan zowat de hele Rand gelinkt. Hij komt uit Strombeek-Bever, waar zijn vader Karel mee het Cultureel Centrum oprichtte. Schrijfster Kristien Hemmerechts is de zus van Herwig.

Herwig Hemmerechts runt een advocatenkantoor in Zaventem en is als stichtend lid van de Orde van den Prince van Zaventem erg begaan met de beleving van de Nederlandse taal en cultuur. 'Ik woon in Moorsel, een deelgemeente van Tervuren, waar de koeien nog letterlijk tot aan de kerk grazen. Dat is stilaan een rareiteit in de Rand rond Brussel. Moorsel telt liefst 62 verschillende nationaliteiten, waaronder heel wat expats en werknemers van de EU of de NAVO. Ondanks die grote verscheidenheid is er in Moorsel een hecht gemeenschapsleven. Moorsel is duidelijk meer dan een slaapgemeente. Ik zou zeer graag actiever zijn in mijn dorp, maar daar ben ik nog niet echt toe gekomen.'

Blinde vlek

'Werken doe ik in mijn advocatenkantoor in Zaventem. Daar voel ik de toenemende verfransingsdruk op het terrein. Die druk wordt in heel wat gemeenten gecounterd door een sterke ontwikkeling van de plaatselijke cultuur, maar de gemeente Zaventem heeft op dat vlak een grote achterstand goed te maken. Tot nu toe is hier geen culturele infrastructuur uitgebouwd. Ik vraag me af waar al die inkomsten van de luchthavenactiviteiten op onze gemeente naartoe zijn gegaan. In Strombeek is er wel al jarenlang een cultureel centrum met een enorm aanbod. Recent kwam er ook het CC Het Bolwerk in Vilvoorde bij. Nu zou ook Zaventem eindelijk een culturele infrastructuur willen uitbouwen. Ik hoop dat ik de opening van een cultureel centrum in Zaventem nog mag meemaken. Zo'n centrum is immers van cruciaal belang voor

het sociaal weefsel in een gemeente. Ik merk dat het parochie- en gemeenschapsleven in Zaventem aan belang inboet. We moeten zo veel mogelijk mensen bij onze gemeenschap betrekken. Daarom houd ik me bezig met *Babbelut*, een project waarbij we in een losse sfeer met anderstaligen praten om hun Nederlands te oefenen. Ook voor de *Boekende aan huis*, waarbij Nederlandstaligen bij allochtone kinderen thuis verhalen voorlezen, wil ik mij inzetten. In oorsprong is het op Brussel gericht, maar in feite zou dat ook in de Rand opgestart mogen worden.'

Privilege

'Ik heb de indruk dat ook het Frans stilaan een minderheidstaal wordt in Brussel. Vooral het Engels maakt opgang. Het belangrijkste in dit alles blijft dat iedereen de taal van de streek respecteert. Uiteindelijk is het een privilege om in de Rand te kunnen wonen. Van hieruit kun je in feite heel Europa ontdekken, de Europese instellingen, de NAVO, noem maar op. Brussel en de Rand worden meer en meer internationaal.'

'Ik woon in Moorsel, werk in Zaventem, ben zeer vertrouwd met Brussel, maar mijn roots blijven toch in Grimbergen liggen. Ik ben er in de basiliek gedoopt en heb er mijn jeugd doorgebracht. Ik bezoek regelmatig mijn moeder die op vijftig meter van Brussel woont. Samen met haar maak ik al eens een uitstap naar het CC Strombeek. Zodra ik met pensioen ben, zoek ik zeker opnieuw mijn roots in de Noordrand op.'

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

i In onze rubriek *deketting* laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting voort mag zetten.

inhoud

13

AGENDA BINNENIN

Zeer hoge vastgoedprijzen

10

12

22

04

23 Vrijwilligerswerk in asielcentrum

De derde halte in onze reeks over vrijwilligerswerk is Alseberg. Noëla Stubbe helpt elke woensdag en donderdag een handje met de kinderwerking van het opvangcentrum voor asielzoekers. 'De kinderen iets bijbrengen en samen met hen genieten, is plezierig.'

EN

26 Eitjes en zaadjes vrijwaren

Hoe is het met onze vruchtbaarheid gesteld? Moeten we ons zorgen maken over de impact van chemische stoffen op onze eicellen en zaadcellen? De muizen in het labo van EggCentris, een bedrijf gespecialiseerd in vruchtbaarheid, geven het antwoord.

FR

28 Wonen aan het water

De stadskernvernieuwing brengt ons deze maand naar Vilvoorde. Daar is Watersite, de reconversie van de oude industriezone, volop bezig. Het is een groot project van 100 hectaren nieuwe woningen, kantoren en bedrijven dat het aanzien van de kanaalzone grondig zal wijzigen.

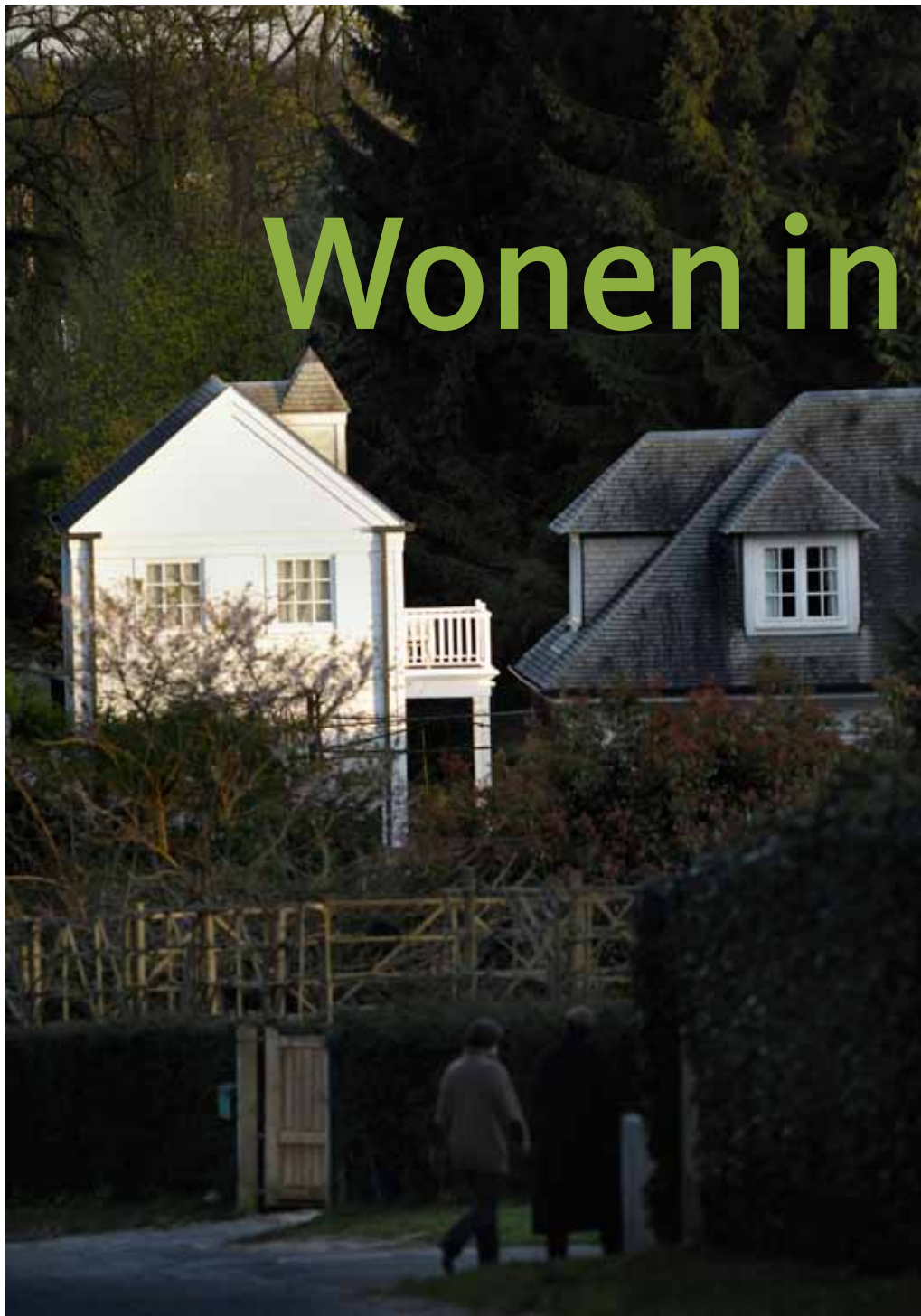
DE

- 02 deketting
- 06 vanassetotzaventem
- 09 mijngedacht
- 24 opstap
- 25 huizentuinen
- 29 kwestievansmaak
- 30 beeldverhaal
- 32 gemengdegevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofredactie** Geert Selleslach | **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en David Legréve | **Druk** Roularta, Roeselare | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, e-mail randkrant@derand.be, website www.derand.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | **Uit** in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Wonen in de Ran

147,6 euro. Enkel voor appartementen liggen de prijzen dus enigszins op het niveau van het Vlaams Gewest. Volgens de studie was de prijsstijging in de periode 1995-2009 in de Rand enkel voor villa's (+170 versus +136 procent) hoger dan in het Vlaams Gewest en was ze lager voor woonhuizen (+251 versus +274 procent), appartementen (+240 versus +246 procent) en bouwgrond per m² (+411 versus +461 procent). In absolute cijfers was er wel een sterkere stijging vermits in 1995 de prijzen van woonhuizen in de Vlaamse Rand al 40 procent hoger lagen dan gemiddeld. Voor bouwgrond was dat zelfs 71 procent. Ook de huurprijzen liggen in de Vlaamse Rand gemiddeld hoger dan in elders in Vlaanderen. Dat is nog meer uitgesproken het geval in de zuidelijke gemeenten van de Rand waar het aandeel eigenaars hoger is dan elders.

De prijzen in de faciliteitengemeenten liggen nog heel wat hoger dan gemiddeld in de Vlaamse Rand. Voor een woonhuis moet je in de zes gemiddeld 269.105 euro betalen, voor een villa 542.519 euro, voor een appartement 217.717 euro en voor een bouwgrond 396,6 euro per m². Niet alleen voor villa's (+201 procent) was de prijsstijging in de periode 1995-2009 hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest. Dat was ook het geval voor appartementen (+261 procent) en bouwgrond per m² (+549 procent). Voor woonhuizen was de prijsstijging evenwel lager (+245 procent). In de vermelde Vastgoedgids van Het Nieuwsblad prijken de faciliteitengemeenten dan ook stevast bovenaan de lijst van de duurste gemeenten van Vlaams-Brabant. Dat is zowel het geval voor wat betreft de prijs van een huis (Sint-Genesius-Rode op nummer 1 met 1,11 miljoen euro) en bouwgrond per m² (Sint-Genesius-Rode op 1 nummer met 685 euro). Huldenberg (595.000 euro) staat op 1 voor wat betreft de kostprijs van een appartement, Sint-Genesius-Rode (365.750 euro) en Kraainem (335.655 euro) staan op twee en drie.

Dat de immobielprijzen in de Vlaamse Rand hoog zijn, is niet nieuw. Toch verrassen de cijfers uit enkele recente studies.

TEKST Luc Vanheerentals ■ FOTO Filip Claessens

De studiedienst van de Vlaamse Regering⁽¹⁾ becijferde dat woonhuizen en villa's in de Vlaamse Rand in 2009 gemiddeld 28 en 31 procent duurder waren dan in het Vlaams Gewest. Voor bouwgrond was dat zelfs de helft. Uit de Vastgoedgids⁽²⁾, waarmee de krant Het Nieuwsblad op 17 februari uitpakte, blijkt dat de prijzen in delen van de Rand sneller stijgen dan elders in Vlaanderen. In de periode 1986-2010 werd de recordprijsstijging voor een gemiddelde woning in Vlaanderen genoteerd

in Linkebeek met liefst 940,2 procent, terwijl het Vlaams gemiddelde 464,5 procent bedroeg. Dat deze situatie tot sociale verdringing van de eigen bevolking leidt, is evenzeer bekend. Om hier iets aan te doen, besliste de Vlaamse Regering 50 miljoen euro te investeren in een fonds dat bouwgronden moet kopen voor de bouw van sociale woningen. Tien miljoen euro hiervan is bestemd voor projecten in de Vlaamse Rand.

Duur, duurder, duurst

De gemiddelde aankoopprijs van een woonhuis in de Vlaamse Rand bedroeg in 2009 volgens de studiedienst van de Vlaamse Regering 236.056 euro tegenover 183.920 euro in Vlaanderen. Voor villa's was dat respectievelijk 422.364 en 321.385 euro, voor appartementen 188.020 en 183.1476 euro en voor bouwgrond per m² 225,6 en

Internationalisering beïnvloedt prijzen

Als reden voor de dure immobielprijzen wijst Greta Sienap, de auteur van de studie van de studiedienst van de Vlaamse Regering, op het feit dat het gemiddelde inkomen in de Rand hoger is dan elders. 'Onderzoek naar de woningmarkt in de Vlaamse Rand leidt tot de conclusie dat het gemiddelde inkomen per

d blijft peperduur

aangifte de belangrijkste determinant is voor de evolutie van prijzen van kleine en middelgrote woningen en in iets mindere mate voor deze van grote woningen', aldus Sienap. Het gemiddelde inkomen per aangifte in de 19 gemeenten van de Rand bedroeg in 2003 22 procent meer dan het gemiddelde in België. Vooral het grote aantal vreemdelingen van Europese afkomst beïnvloedt de prijzen. Hun toenemende vraag verhoogt het risico op schaarste en prijsstijgingen. Uit recente studies blijkt duidelijk dat de Rand in toenemende mate internationaliseert. Uit cijfers van Kind en Gezin bleek eind vorig jaar dat het aantal moeders met een vreemde nationaliteit in de Rand op amper vijf jaar met ruim 10 procent gestegen was van 21,1 tot 31,4 procent in 2009. Sienap stelt bovendien vast dat het aantal woningen in de periode 1995-2008 in de Vlaamse Rand iets minder snel toenam dan het in het Vlaams Gewest (+112,4 versus 113,6 procent).

Minder sociale woningen

Hoe zit het met het aantal sociale woningen in de Vlaamse Rand? Eind 2009 werden 6.970 sociale woningen verhuurd in de Vlaamse Rand, waarvan 744 in de faciliteitengemeenten. In slechts drie gemeenten (Vilvoorde, Sint-Pieters-Leeuw en Tervuren) ligt het aandeel sociale woningen in verhouding tot het aantal particuliere huishoudens boven het Vlaams gemiddelde van 5 procent. Volledigheidshalve moeten we nog de 127 woningen vermelden die in de Rand verhuurd worden door sociale verhuurkantoren. Ondanks het feit dat het percentage kandidaat-huurders op wachtlijsten van sociale huisvestingsmaatschappijen in de Rand in de periode 2005-2007 steeg van 3,7 naar 4 daalde het percentage sociale huurwoningen er in de periode 2002-2009 van 5,09 tot 4,86. Er worden dus minder sociale woningen bijgebouwd dan in Vlaanderen.

Voor de realisatie van sociale woningen in de Rand kunnen de sociale huisvestingsmaatschappijen rekenen op steun van Vlabinvest (het investeringsfonds voor grond- en woonbeleid voor Vlaams-Brabant) en de provincie Vlaams-Brabant. Sinds de oprichting in het begin van de jaren 90 realiseerde Vlabinvest in de Rand 310 woongelegenheden voor haar eigen doelpubliek van middelgrote inkomens en 125 sociale woningen

samen met sociale huisvestingsmaatschappijen. Er zijn momenteel op 6 plaatsen nog 99 woningen in aanbouw waarvan 38 eigen woningen en 61 sociale.

Extra geld voor extra woningen

Midden januari maakte de Vlaamse regering bekend dat het 50 miljoen euro uittrekt voor een fonds om strategische gronden aan te kopen in dure regio's. Dit *grondverwervingsfonds* zal een deel van deze gronden na aankoop ter beschikking stellen van sociale huisvestingsmaatschappijen. Tien miljoen euro gaat naar de Vlaamse Rand, meer bepaald naar Vlabinvest. 'De gronden in de Vlaamse Rand worden steeds duurder en schaarser. Het fonds zal stukken grond opkopen en Vlabinvest zal ze bebouwen samen met de sociale huisvestingsmaatschappijen', aldus minister van Wonen Freya Van den Bossche (SPA) op 26 januari in het Vlaams parlement. Volgens minister Geert Bourgeois (N-VA), bevoegd voor de Vlaamse Rand, zullen deze middelen 'Vlabinvest in staat stellen om voldoende gronden aan te kopen zodat bovenop hetgeen reeds gepland is een bijkomend bouwprogramma uitgevoerd kan worden. Dat zal Vlabinvest toelaten vanaf 2013 bijkomend 84 woningen per jaar te realiseren', aldus Bourgeois.

Hubert Lyben, gelegeerd bestuurder van de Vlaamse Maatschappij Sociaal Wonen en ook topman van Vlabinvest, bevestigt dat de 10 miljoen euro voor de Vlaamse Rand nodig is. 'Vlabinvest zit op het einde van zijn middelen voor wat betreft grondverwingen en wij hebben het signaal gegeven dat er bijkomende gelden nodig waren. De modaliteiten zijn nog niet uitgewerkt, maar ik meen dat

het de bedoeling is dat Vlabinvest aan dit fonds zal kunnen vragen bepaalde gronden te verwerven en die vervolgens in zijn normale werking zal kunnen aanwenden.' Volgens Lyben zijn er in de Vlaamse Rand wel degelijk nog gronden beschikbaar. 'Ze staan echter niet altijd te koop. Dat betekent in de praktijk dat we ons niet kunnen beperken tot wat in de krant te koop wordt aangeboden, maar actief op zoek moeten gaan naar partijen die gronden bezitten en met hen rond de tafel moeten gaan zitten', aldus Lyben.

De bewering van Bourgeois klopt volgens Lyben. Vlabinvest heeft reeds een aantal projecten aan de Vlaamse regering overgemaakt die het graag wil realiseren en waarvan geweten is dat het de gronden kan verwerven. 'Met sommige eigenaars is er reeds een overeenkomst onder opschortende voorwaarde getekend. Die 10 miljoen euro zullen dus niet lang op een bankrekening blijven staan', aldus Lyben die begrijpelijkerwijs om commerciële redenen nog geen locaties wil noemen. Met de nieuwe middelen zal Vlabinvest ervoor kunnen zorgen dat er ook in de toekomst continu nieuwe huizen worden aangeboden. 'De middelen zullen ons in staat stellen onze doelstellingen verder te realiseren: er voor zorgen dat een aantal mensen die binding heeft met deze streek hier kunnen blijven wonen. Het nieuwe geld zal echter weinig of geen invloed hebben op de marktprijzen in de Vlaamse Rand. De prijs beïnvloeden kan je niet met miljoenen, maar met miljarden.'

(1) Greta Sienap, *Wonen in de Vlaamse Rand*, Studiedienst van de Vlaamse Regering, D/2011/3241/1, 19 blz.

(2) *De Vastgoedgids*, 16 blz., *Het Nieuwsblad*, 17 februari 2011.

EN Housing costs a fortune in the Rand

Property prices are soaring in the Flemish Rand we are told yet again. The study service of the Flemish Government reckons that dwelling houses and villas in the Flemish Rand were 28 % and 31 % more expensive on average than in the Flemish Region in 2009, although apartments were on the same level to some extent in both areas. Surveys blame the higher prices in the Rand on higher average incomes and the increasingly cosmopolitan make-up of the area. The Flemish Government recently announced that Euro 150 million was being earmarked to buy strategic land in high cost-of-living areas: Euro 10 million is slated for the Flemish Rand. 'The resources will ensure that a number of people who have a connection with the area can continue to live here', says Hubert Lyben, the head of Vlabinvest, the Investment Fund for Land and Housing Policy for Flemish Brabant.

Jeugdwerk faciliteitengemeenten is de pineut

FACILITEITENGEMEENTEN De jeugdleden van de faciliteitengemeenten zijn niet te spreken over de besparingsronde van Vlaams minister van Jeugd Pascal Smet (SPA) in de subsidies van de jeugdbeleidsplannen. 'In 2010 werden 10 procent subsidies niet uitgekeerd wegens besparingen en dat heeft ons in de faciliteitengemeenten extra pijn gedaan. Het jeugdwerk stelt hier de jeugdbeleidsplannen zelf op omdat de gemeente dat niet wil doen', zegt Wies Herpol, voorzitter van de Wemmelse jeugdraad. 'Wij krijgen minder steun van de lokale overheid dan in andere gemeenten. Dat

maakt het voor ons moeilijk om het hoofd boven water te houden.' Intussen is gebleken dat de besparing eenmalig is en dat in 2011 de volledige subsidie opnieuw zal uitgekeerd worden. Voor de zes faciliteitengemeenten gaat het in totaal om 13.677,83 euro. 'We hopen dat de minister in de toekomst meer rekening houdt met de specifieke situatie van het jeugdwerk in de zes', zegt Wies Herpol. Bij het kabinet van Minister Pascal Smet wijst men erop dat, rekening houdend met het aandeel Nederlandstaligen, de faciliteitengemeenten zeker niet slecht bedeed worden. ■ TP

Bevolking neemt toe

VLAAMSE RAND Tegen 2030 krijgt de Vlaamse Rand er 25.000 nieuwe inwoners bij. Dat voorspellen de prognoses van de studiedienst van de Vlaamse Regering. 'Volgens onze berekeningen zal het aantal inwoners in de Vlaamse Rand stijgen van 397.802 naar 422.738. Om de vijf jaar maken we dergelijke prognoses. Daarbij houden we rekening met het aantal geboorten, overlijdens en binnen- en buitenlandse migraties', zegt Paul Willems van de studiedienst van de Vlaamse Regering. De meeste mensen zullen in 2030 nog altijd in Vilvoorde wonen. De bevolking groeit daar van 38.557 inwoners in 2008 naar 42.702. Na Vilvoorde volgen Dilbeek en Grimbergen. Linkebeek, Drogenbos en Hoeilaart blijven ook in 2030 de plaatsen in de Vlaamse Rand waar het minst aantal mensen wonen. Een opvallende stijger is Overijse. Het aantal mensen dat daar zal wonen, klimt van 24.394 in 2008 naar 28.475 in 2030. Enkel in Kraainem, Drogenbos, Linkebeek en Meise zal de bevolking krimpen. Kraainem verliest de meeste inwoners: van 13.080 naar 12.168, een verschil van 912.

demaand ▶

Het waterbekken dat aan de Waalsebaan in **Tervuren** wordt aangelegd, dient om de Congowijk tegen erosie te beschermen. ▶ De gemeenteraad van **Linkebeek** besliste dat er nergens in de gemeente nog harder dan 50 kilometer per uur gereden mag worden, op gevaarlijke plaatsen zelfs slechts 30 kilometer

per uur. ▶ **Linkebeek** voert een alcoholverbod in op openbare plaatsen om de overlast van hangjongeren aan te pakken. ▶ Door de honderd nieuwe appartementen aan de Hopmarkt in **Asse**, zal de gemeente meer verkeer te slikken krijgen. Daarom vragen de projectontwikkelaars om er een zone 30 te creëren. ▶

De Vlaamse overheid trekt 1,2 miljoen euro uit voor de restauratie van de Sint-Stefanuskerk in Oppem (**Meise**). ▶ Ondernemersorganisatie VOKA pleit voor een nauwere samenwerking tussen Brussel en de Rand om bedrijven aan te trekken. ▶ In **Brussegem** is men gestart met de aanleg van een nieuw bos op de voormalige

Geen overleg over Parking C

GRIMBERGEN De Vlaamse overheid heeft in het Ruimtelijk Uitvoeringsplan voor de afbakening van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel bepaald dat Parking C naast de Heizel een zone wordt voor kantoren, bedrijven, woningen, gemeenschapsvoorzieningen en recreatie. Parking C ligt aan de Romeinsesteenweg in Grimbergen en is meer dan 30 hectare groot. De voorbije jaren werden voor dit gebied al heel wat wilde plannen gemaakt, van een shoppingcenter tot een voetbalstadion. De eigenaar van Parking C is de stad Brussel, die vlakbij op de Heizel aan

het Neo-project werkt dat een congrescentrum en een shoppingcenter omvat. Bral, de Brusselse Raad voor het Leefmilieu, betreurt dat de Vlaamse en Brusselse ruimtelijke plannen niet op elkaar worden afgestemd. 'De hete hangijzers, vooral rond mobiliteit, blijven gloeien', zegt Joost Vandebroele van Bral. 'De goede politieke voornemens in de Vlaamse en Brusselse regeringsverklaringen van 2009 om naar een gemeenschappelijke ruimtelijke visie op de grootstedelijke regio te streven, blijven vooralsnog dode letter.' ▸

Wegwijs maken

VLAAMSE RAND Vlaams minister van Inburgering Geert Bourgeois (N-VA) doet een oproep aan de gemeenten uit de Rand om zich in te schrijven in het project *Samen inburgeren*. 'Het gaat om een project rond zogenaamde inburgeringscoaches', vertelt Karim Cherroud van het Agentschap Binnenlands Bestuur. 'Inburgeringscoaches zijn inwoners van een bepaalde gemeente die nieuwkomers vrijwillig helpen bij hun integratie. Ze maken hen wegwijs in de gemeente en staan hen bij in het integratieproces. De bedoeling is dat alles op een informele manier gebeurt, door bijvoorbeeld samen te gaan sporten of naar het theater of op café te gaan. Voor de inburgeringscoaches is het een prachtige manier om de cultuur van de nieuwkomer te leren kennen. Gemeenten die zich inschrijven in het project kunnen van de Vlaamse overheid een financieel duwtje in de rug krijgen. Momenteel lopen er al pilootprojecten in Antwerpen en Liedekerke.' ▸

i Meer info over het project vind je op www.sameninburgeren.be

Kringloopkunst in de etalage

STROMBEEK / DILBEEK De Kringwinkel Televil Vlaams-Brabant stelt haar vitrines ter beschikking als tentoonstellingsruimte voor kunstenaars uit de regio. Televil werkt daarvoor samen met Zinnema, het Vlaams huis voor Amateurkunsten in Brussel. 'De kunstenaars stellen hun eigen werk tentoon en gaan ook aan de slag met materiaal dat uit de kringloopwinkel zelf komt', zegt Helena Desiron van Zinnema. 'Zo wordt er bijvoorbeeld gewerkt met platenhoezen, videotapes, boeken, textiel, oude kledij en elektroafval. De bedoeling is om een bijzondere

etalage te maken die zowel de kunstenaar als de kringwinkel in de schijnwerpers plaatst.' In Strombeek-Bever gaat decorontwerpster en costumière Sabina Kumelink aan de slag met textiel uit de kringloopwinkel. In Dilbeek laat beeldhouwster Myriam Buls haar creativiteit de vrije loop. ▸

i Het vitrineproject loopt vanaf 28 april in de kringwinkel van Strombeek-Bever en vanaf 19 mei in die van Dilbeek, telkens twee weken. Meer info vind je op www.zinnema.be en www.televil.eu

voetbalterreinen. ▸ Het Agentschap Wegen en Verkeer is gestart met een structureel onderhoud van de brug van de Nieuwe Zaventemsesteenweg over de A201. De brug is afgesloten tot en met 31 augustus. ▸ In de omgeving van het Dorpsplein, de Middenhut, de stationsomgeving en de volwassenenschool GLTT in

Sint-Genesius-Rode wordt een blauwe zone ingevoerd waar je maximum twee uur mag parkeren. Bewoners krijgen een gratis bewonerskaart. ▸ 2.722 leerlingen liepen vorig jaar school in het Franstalig onderwijs in de zes faciliteitengemeenten. Dat zijn er 33 meer dan het jaar voordien. ▸ De voormalige hip-

podroom van **Sterrebeek** wordt een compact golfterrein met een golfschool en golfclub. Van enige paardenactiviteit is op deze voormalige renbaan geen sprake meer. ▸ De langverwachte bushaltes op lijn 659 aan de Woluwelaan in **Zaventem** worden binnenkort dan toch geplaatst. ▸ **Sint-Pieters-Leeuw**

maakt 800.000 euro vrij voor de renovatie van het politieggebouw op Site 250 langs de Pepingsesteenweg. ▸ Stripfiguur Nero van Marc Sleen uit **Hoeilaart** spreekt nu ook Engels. Binnenkort verschijnt bij uitgeverij Standaard *The ghost of Sandstreet*, de Engelse versie van het album dat in 1996 verscheen. ▸ De competitie-

Kastelen en landhuizen

GRIMBERGEN In de nieuwste publicatie van de heemkundige kring Eigen Schoon komen 30 kastelen en landhuizen in Grimbergen aan bod. De auteurs focussen niet enkel op de gebouwen en hun geschiedenis, maar ook op hun bewoners. Het is een unieke publicatie omdat het niet alleen de bestaande kastelen en landhuizen in beeld brengt, maar ook diegene die vanaf de Middeleeuwen tot in de 20e eeuw zijn verdwenen. Daaruit blijkt dat in de afgelopen 1000 jaar een aantal zeer prominente personen de kastelen hebben bewoond, zoals Helena Fourment, de schoonzus van kunstschilder Rubens die in het Lintkasteel verbleef. Tal van kasteelheren in

Grimbergen vervulden topfuncties in Brussel en Mechelen. Zo waren er die zitting hadden in de Grote Raad van Mechelen, in het Bourgondische Hof of later in het Habsburgse Hof in Brussel. Het lokale project over de kastelen en landhuizen in Grimbergen werpt dus ook zijn licht op de Brabantse geschiedenis en die van de Habsburgse Nederlanden. Dit ruim geïllustreerd boek is wetenschappelijk onderbouwd en vlot geschreven. ■ GH

i Tot 30 juni kun je het boek voor 35 euro aanschaffen via hjonghe.cvierin@telenet.be, 02 305 59 83

Bellen tegen vereenzaming

SINT-PIETERS-LEEUV De lokale dienstencentra van Sint-Pieters-Leeuw zijn gestart met het project *Telefoonster*. Twee keer per week, op vaste momenten, worden oudere mensen die geïsoleerd leven, opgebeld door een vrijwilliger die met hen een gezellige babbel doet. 'De gevaren van vereenzaming sluipen vaak ongemerkt binnen', legt Karin Poldervaart van de lokale dienstencentra uit. 'Door een samenloop van verschillende factoren zoals er alleen komen voor te staan, het wegvallen van familie en vrienden of gezondheidsproblemen, kan iemand in een geïsoleerde situatie

Leegstand

VLAAMSE RAND In Brussel staan minder kantoren leeg dan de voorbije jaren, in de Vlaamse Rand steeds meer. Momenteel staat 1 kantoor op 10 leeg in Brussel, in de Vlaamse Rand is dat maar liefst 33,1 %. Vooral rond de luchthaven is de leegstand erg groot. 'Brussel doet het beter omdat de kantoren daar beter bereikbaar zijn. De laatste jaren zijn er in de Rand wel inspanningen geleverd op het vlak van openbaar vervoer, maar blijkbaar volstaat dat niet', zegt Paul Hegge van VOKA, de Kamer van Koophan-

del van Halle-Vilvoorde. 'Komt daarbij dat er een overaanbod is. Veel projectontwikkelaars hebben de voorbije jaren gekozen voor kantoren en doen dat nog steeds, vaak in combinatie met woonfuncties en winkelcentra. Dat is nu eenmaal een pak eenvoudiger dan een bedrijventerrein te ontwikkelen. De Vlaamse en federale overheid hebben de taak om de ontwikkeling van zones voor logistieke activiteiten te stimuleren. Alleen zo kunnen we de Vlaamse Rand de nodige economische ademruimte geven.' ■ TD

zwemmers van Swimming Club Wauterbos uit **Sint-Genesius-Rode** kunnen ondanks de problemen met het dak van het plaatselijke zwembad verder trainen in het zwembad van het Jan-Van-Ruusbroeckcollege in Laken. Het zwembad Wauterbos blijft zeker tot juni gesloten. ► Een derde van de leerlingen in het stede-

lijk secundair onderwijs in **Halle** spreekt thuis geen Nederlands. ► In **Kraainem** stijgt de personenbelasting dit jaar van 5 naar 7,5 procent. Een gemiddeld gezin moet daardoor 400 euro extra belastingen betalen. ► De palliatieve zorgen van het Onze-Lieve-Vrouweziekenhuis campus **Asse** schakelt voortaan ook

vrijwilligers in om stervenden en hun naasten te bezoeken. ► Olaf Leenders uit **Grimbergen** is Bordeaux-wijndocent. Daarmee is hij de vijfde dergelijke wijndocent in ons land. ► De beuken in het Wijnbrondal in **Linkebeek** versnellen

de erosie van de hellingen van dit befaamde stukje natuur. Er zal dringend ingegrepen moeten worden. ► De Franstalige kranten ontdekken de Vlaamse Rand. Le Soir brengt voortaan enkele bladzijden nieuws over

terechtkomen. Onze vrijwilligers kunnen via een toffe babbel informeren naar de algemene toestand van de senioren en probeert hen zo wat uit hun isolement te halen. De dienstverlening is gratis. Wie mensen kent die door onze Telefoonster kunnen geholpen worden, kan contact opnemen met onze dienstencentra.'

i Meer info over de Telefoonster in Sint-Pieters-Leeuw krijg je via het nummer 02 377 03 55.

de Rand en La Libre Belgique besteedde in maart een katern aan onze regio. ► De gevel en het dak van het in restauratie zijnde Mattenkot in **Vilvoorde** zijn begin maart ingestort. ► Een plaatselijk actiecomité en de gemeente **Linkebeek** blijven zich verzetten tegen de aanleg van het GEN. ■ JH

i Fatima Ualgasi is een geboren en getogen Vilvoordse met internationale roots, literaire ambities en diverse blogs. Voor RandKrant schrijft ze afwisselend met Dirk Volckaerts, Joris Hintjens en Tom Serkeyn de column **mijngedacht**.

Gebouwen

Ik heb iets met architectuur. En dat iets heb ik al heel lang. Sommige van mijn vroegste kinderherinneringen hebben te maken met gebouwen en de indruk die ze op mij maakten. Zo herinner ik me hoe het licht door de veelkleurige ruitjes viel in het huis waar mijn oma poetste. Ik was toen amper drie, maar ik herinner me van dat huis details die oma zelf bijna helemaal vergeten was toen ik het er enkele jaren voor haar dood eens met haar over had.

Oma had toen nog geen rijbewijs en daarom gingen we overal te voet naartoe. Elke route die we namen, had voor mij zijn trekpleisters, voornamelijk huizen waarbij ik graag een tijdje stilstond om ze te kunnen bestuderen. Op weg naar het station kwamen we langs een huis dat me mateloos fascineerde. Omdat het zo anders was dan alles wat ik met mijn kinderbrein had leren associëren met het begrip huis. Het had een andere vorm en vensters op plaatsen waar andere huizen die niet hebben. Telkens ik langs dat huis kwam, droomde ik ervan het eens te mogen betreden om te zien hoe het er van binnen uitzag. Vandaag, vele jaren later, kwam ik het tegen in een boek, dat huis. Met enkele foto's van het interieur. Zo kreeg ik dus eindelijk een blik op de binnenkant ervan.

De aankondiging van dat pas verschenen boek zag ik onder andere in dit magazine. Het gaat over het Vilvoordse werk van de architecten Engels en De Winter: een reeks woonhuizen, appartementsgebouwen, handelsruimten en sociale woningbouw uit de jaren '50 en '60. Architectuur uit die periode vind ik geweldig, dus ik leende het meteen uit in de bib.

Ik heb namelijk ook iets met de fifties en de sixties en ook dat heb ik al heel lang. Aan mijn jeugd in de jaren '70 hield ik een trauma

over dat te maken heeft met meubels en siervoorwerpen uit de voorgaande decennia. Ik zag in mijn omgeving immers iedereen die prachtige spulletjes wegdoen, waarna ze vervangen werden door lelijke plasticen jaren'70 brol. Kapot was ik daarvan. Evenzeer breekt mijn hart als ik zie hoe onoordeelkundig een aantal van de in het boek beschreven huizen gerenoveerd zijn. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor het stadsbestuur. Wat Sint-Niklaas is voor de art deco, zou Vilvoorde kunnen zijn voor het modernisme, zo wordt in dit boek gesteld. Terecht! Vilvoorde wordt doorgaans niet geassocieerd met architecturaal erfgoed. Dat is jammer, want er valt nochtans heel wat van waarde te ontdekken. In totaal 46 huizen worden in het boek beschreven, waarvan maar een handvol die ik niet kende (daar ga ik zeer binnenkort meteen iets aan doen). Twee gebouwen heb ik zelfs al eens bezocht. Een in het kader van Open Monumenten dag, het andere omdat het toebehoorde aan de ouders van een schoolkameraadje.

Best lezer, ik ging het eigenlijk over iets heel anders hebben in deze column. Over ons aanslepende gebrek aan een regering, want ik twijfel er niet aan dat we bij het uitkomen van dit nummer nog steeds aan ons dubieuze wereldrecord aan het breien zullen zijn. Maar toen ik dat boek in handen kreeg, wist ik meteen: dit ligt mij veel nauwer aan het hart. Niet dat ik politiek niet belangrijk vind. Alleen, als puntje bij paaltje komt, interesseer ik me in mooie gebouwen mij toch net iets meer.

TEKST Fatima Ualgasi ■ FOTO Filip Claessens

i **Reacties?** Mail naar randkrant@derand.be

‘Stukje per st

Uitdagend en zinvol

‘In dit onderzoek spreekt het menselijke aspect me aan. Omdat je weet dat je een ziekte onderzoekt die meer en meer slachtoffers maakt, blijf je constant gedreven om het extra goed te doen’, zegt Kim De Leeneer. Toen ze het voorstel kreeg om een doctoraatsonderzoek naar de erfelijke factoren van borstkanker te doen, hoefde Kim De Leeneer dus niet lang na te denken. ‘De uitdaging sprak me aan. In het eerste gesprek kreeg ik niet veel meer te horen dan dat het onderzoek erg traag verliep en ze op zoek wilden gaan naar technieken die meer patiënten op kortere termijn zouden kunnen helpen. Aangezien ik het liefst iets met menselijke genetica wou doen en dit onderzoek onmiddellijk zinvol is, heb ik snel toegehapt.’

Het werd een erg technisch doctoraat. Het laboratorium waar Kim De Leeneer werkt, bestudeert het genetische materiaal van borstkankerpatiënten van wie de artsen vermoeden dat hun ziekte een genetische oorzaak heeft. 5 à 6 % van de patiënten heeft een erfelijke afwijking in het BRCA 1- of BRCA 2-gen. Tot een paar jaar geleden duurde het maanden voor de resultaten van zo’n genetisch onderzoek bekend waren. ‘Mijn eerste opdracht was dus om een techniek te ontwikkelen die het proces kon versnellen. In plaats van met gels, die we op elk staal moesten toepassen, werken we nu met computerbeelden. Daardoor kunnen we op een week tijd tien analyses doen. Vroeger haalden we er maximaal vijf op drie weken.’ In het tweede deel van haar doctoraat legde Kim De Leeneer zich toe op een nieuwe techniek die in de toekomst nog snellere resultaten zou moeten kunnen bieden.

Puzzelen

‘Daarnaast heb ik ook enkele kleinere projecten gedaan’, legt Kim De Leeneer uit. ‘Zo blijkt dat erfelijke borstkanker sterk afhangt van waar je woont en leeft. De mutaties die we in België vinden, zijn doorgaans heel andere dan die uit andere landen, zelfs de eigen buurlanden. Van de 200 verschillende mutaties die we in ons laboratorium gevonden hebben, hebben we er eentje zoals de meest voorkomende uit Nederland. Dat waren verrassende bevindingen.’ De verklaring moeten

Kim De Leeneer uit Grimbergen verdedigt over enkele maanden haar doctoraat aan de Universiteit Gent. Ze promoveert op een onderzoek naar erfelijke borstkanker. ‘Genetica boeit me al van in de lessen biologie in het middelbaar onderwijs.’

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Wat fascineert haar precies aan genetica? ‘Bijna alles aan een mens – van hoe we eruitzien tot wat er gebeurt in ons lichaam – wordt bepaald door onze genen. Het is intrigerend hoe zo’n piepklein stukje DNA zo veel bepaalt. Als er genetisch iets fout loopt, heeft dat een enorme impact op je leven.’ Op school al kreeg Kim De Leeneer de kriebel te pakken. ‘In de biologies

legde de leraar uit dat een koppel van wie de ene blauwe ogen heeft en de andere bruine meer kans heeft op een kind met bruine ogen omdat het gen voor bruine ogen dominant is. Iets gelijksoortig is er aan de hand met losse of vastzittende oorlelletjes. Dat soort dingen bleef hangen. Ik heb nog even overwogen om rechten te studeren, maar uiteindelijk heeft de genetica het gehaald en is het biotechnologie geworden.’

Kim De Leeneer onderzoekt erfelijke borstkanker 'ukje de puzzel leggen'

we zoeken in de honkvastheid van de mens. 'Belgen zoeken hun partner vooral onder de Belgen, Duitsers onder de Duitsers, enzo voort. Zeker in zo'n klein land dat zo centraal ligt in Europa, had ik dat onderscheid niet zo duidelijk verwacht.'

Een ander belangrijk zijproject waar Kim De Leeneer zich mee bezighoudt, concentreert zich op patiënten jonger dan 35 jaar. 'Dat zijn er meer dan je denkt', zegt ze. 'Deze groep ontsnapt een beetje aan de aandacht, onder meer omdat de preventiecampagnes zich vooral op oudere leeftijdscategorieën richt. Wij doen specifiek onderzoek naar jonge vrouwen bij wie kanker niet voorkomt in de familie. Het is een atypische groep waarover momenteel heel weinig geweten is. Precies omdat ze zo jong zijn, is het bijna onmogelijk dat ze ziek worden om puur hormonale redenen, zoals bij oudere borstkankerpatiënten vaak het geval is. Als je daarbij telt dat bijna 90 % van hen geen foutje in het BRCA1- of 2-gen heeft, moet je verder zoeken. Je hebt namelijk twee mutaties in een gen nodig om kanker te ontwikkelen. Een patiënt zonder aangeboren mutatie moet dus twee toevalstreffers hebben in hetzelfde gen. Hoe hoger je leeftijd, hoe meer kans dat zoiets gebeurt. Bij twintigers en dertigers vermoeden we dat er mutaties in andere genen de kanker kunnen veroorzaken. We proberen er nu achter te komen welke dat zijn.'

Hoewel er wereldwijd al veel onderzoek naar borstkanker is gevoerd, staat de wetenschap op dit vlak nog lang niet waar ze zou willen staan. 'Elke kanker ontstaat door een wisselwerking van genetische en omgevingsgebonden factoren. Dat staat vast. Onze levenswijze speelt dus zeker een rol. Welke rol precies, dat moeten we nog grotendeels ontrafelen. Gezond leven en voldoende bewegen is voor alles goed, dus ook om kanker te voorkomen, maar één duidelijke formule om gezond te blijven, is er niet. We proberen nu eerst de grootste risico's te onderzoeken en beetje bij beetje de puzzel aan te vullen.'

Overall verhalen

Kim De Leeneer houdt van de menselijke kant van haar onderzoek, maar is tegelijk dankbaar voor het hoge technische gehalte. 'Ik krijg een tube DNA met enkele gegevens

erop en kan dan beginnen analyseren. Ik zie geen patiënten en daar ben ik blij om. Ik slaag er vrij goed in om mijn werk 's avonds van me af te zetten.' In het begin van haar doctoraat sloop het af en toe wel eens mee naar huis. 'Weet je, ik heb collega's die heel zeldzame ziektes onderzoeken. Die worden buiten de werkuren haast nooit met hun onderwerp geconfronteerd. In België krijgt één op de negen vrouwen ooit borstkanker, dus waar ik ook kom, zodra ik vertel wat ik doe, krijg ik verhalen te horen. Ook daarom probeer ik mijn werk vooral te zien als iets technisch; ik zet een techniek op punt, meer niet. Dat maakt het een pak draaglijker. Tegelijk houdt net dat menselijke aspect me aan de gang. Ik heb nooit het gevoel dat ik met zinloze dingen bezig ben. We spelen dan ook heel kort op de bal. Als we resultaten hebben, gaan die rechtstreeks naar het ziekenhuis, en dus naar de patiënten.' Als haar doctoraat is afgerond, blijft ze aan de Universiteit Gent werken. 'Ik wil mijn huidige onderzoekslijnen uitbreiden en een aantal richtingen uitpluizen die we tot nu toe nog niet grondig hebben kunnen bekijken. In elk geval blijf ik in het onderzoek: dat is tenslotte wat ik het liefste doe en mij het meest uitdaagt.'

Rustig en groen

Als je dagelijks onderzoek doet naar kanker en je weet dat je levenswijze een rol kan spelen, word je dan vanzelf een gezondheidsfreak? Kim De Leeneer laat een schuldbewust lachje horen. 'Gezonder eten en meer bewe-

gen, is iets wat ik me keer op keer voorneem, maar een doctoraat schrijven blijkt daar niet goed mee samen te gaan', lacht ze. 'Zeker nu ik in de definitieve schrijffase ben aanbeland, ben ik vaak te laat klaar met werken om nog verse groenten te kunnen kopen. Vandaar dat hier te vaak friet of pizza op tafel komt. Met sporten is het hetzelfde: inschrijven lukt nog net, maar er dan ook effectief naartoe gaan, valt me zwaar. Het besef is er wel en dat komt niet alleen door mijn onderzoek. Puur voor mezelf mag het binnenkort ook allemaal wat gezonder. Dus misschien doe ik na mijn verdediging nog eens een poging.'

Sinds een klein jaar woont Kim De Leeneer in de Oost-Vlaamse gemeente Herzele. 'Zo'n beetje halverwege tussen Beigem, waar ik vandaan kom, en Gent, waar ik werk', zegt ze. 'Ik heb lang in het centrum van Gent gewoond en de drukte werd me op de duur toch wat te veel. Als student vond ik het er heel leuk – je leeft meer 's nachts en dan is een stad fantastisch – maar toen ik een tijdje met mijn doctoraat bezig was, kreeg ik genoeg van het straatlawaaï en het verkeer. Dus wonen we nu tussen de velden.' Ze heeft altijd van landelijkheid gehouden. Ook in Beigem hield ze daarvan. 'Ik heb altijd graag in Beigem gewoond. Het is echt een piepklein dorp waar iedereen iedereen kent. Ik sluit niet uit dat we er ooit opnieuw gaan wonen, maar met mijn werk in Gent en de familie van mijn vriend die rond Brugge woont, lijkt de streek die we nu gekozen hebben ons momenteel ideaal.'

FR 'Constituer le puzzle pièce par pièce'

'Pratiquement tout ce qui caractérise l'homme – depuis son aspect extérieur jusqu'aux tréfonds de son organisme – est déterminé par nos gènes. Le fait qu'un minuscule morceau d'ADN soit à l'origine de tant de choses intrigue. Si une erreur génétique surgit, cela a un impact considérable sur notre vie', explique Kim De Leeneer de Grimbergen. Elle étudie l'hérédité du cancer du sein. Dans le cadre d'un autre projet, elle s'intéresse aux patients âgés de moins de 35 ans. 'Nous menons une étude auprès de jeunes femmes qui

ne connaissent pas de cas de cancer dans leur famille. Il s'agit d'un groupe atypique dont nous ne savons pas grand-chose à l'heure actuelle', dit-elle. 'Chaque forme de cancer est le résultat d'une interaction entre des facteurs génétiques et environnementaux. Il est un fait évident que notre mode de vie a un impact. Mais nous devons encore déterminer dans une large mesure l'ampleur de cet impact. Nous tentons d'abord d'étudier les risques principaux pour compléter le puzzle pièce par pièce.'

Franstalig voorbeeld van integratie

‘Wie Frans praat, integreert zich hier niet’

In 1972 leerde hij zijn toekomstige vrouw kennen en via zijn schoonfamilie kwam hij in het verenigingsleven terecht. In 1976 ging hij aan de slag bij de toenmalige rijkswacht in het koninklijk kasteel in Laken. Later werkte hij er op de medische dienst van de rijkswacht en in 1998 ging hij opnieuw naar het kasteel. Vandaag is hij vooral thuis na enkele gezondheidsproblemen. Het geeft hem nog meer tijd om zich in te zetten voor zijn gemeente en zijn buurt. Hij richtte een wijkvereniging op en is sinds kort ook verantwoordelijk voor de bloedinzamelacties van het Rode Kruis in Grimbergen. ‘Je kan de wereld veranderen door zelf het goede voorbeeld te geven’, vindt Gérald. ‘Dat doe ik consequent. Ik was lange tijd de enige die iedereen die het kasteeldomein betrad elke ochtend begroette. Op een dag vertelde een collega me dat hij dat zo mooi vond dat hij dat ook begon te doen.’

Gérald is ook consequent in zijn taalgebruik. Als een Franstalige hem de weg vraagt, zal hij in het Nederlands antwoorden. ‘Tenzij die man of vrouw moeite doet om Nederlands te praten. Dan schakel ik graag over op het Frans. Ik weet het, ik lijk wel meer flamingant dan Vlamingen. Het is alleen een kwestie van een beetje respect en nederigheid van Franstalige kant. De verfransing doet het dorpsgevoel verdwijnen, want wie Frans praat, kan zich niet integreren. Zo eenvoudig is het. Ik woon nu veertig jaar in Grimbergen en voel me meer Vlaming dan Franstalige Belg. Er zijn zelfs uitdrukkingen in het Nederlands die ik niet meer kan vertalen. Ik heb er deugd van bijvoorbeeld. Daar vind ik de juiste vertaling niet voor. Dat bewijst hoe zeer taal de weerspiegeling is van de cultuur.’

‘Ik hou van België’

Ondanks zijn krasse uitspraken, blijft Gérald een fan van België. ‘Ik ben een unitarist, ik hou van ons land, maar ik begrijp best dat Vlamingen massaal op Vlaamsgezinde partijen hebben gestemd. Het is een reactie, deels zelfs de fout van de Franstaligen.’

‘Aan de andere kant besef ik ook wel dat er zich een probleem stelt. Als tachtig procent van de inwoners in facilitairgemeenten zoals Kraainem en Wezembeek-Oppem Franstalig of internationaal is, is het logisch dat ze op Franstalige politici stemmen en dat er een Franstalige gemeentebestuur is. Als Vlaming word je op die manier verdreven. Ik draag in Grimbergen de negenhonderd ledenkaarten van de Gezinsbond persoonlijk rond. Tijdens die ronde stel ik vast dat er steeds meer mensen van vreemde origine in de gemeente wonen. Vaak spreken ze Frans. Als het als Nederlandstalige te moeilijk wordt in Grimbergen, verhuis ik naar de kust. Niet naar Wallonië, daar heb ik geen band mee.’

‘Ik ben meer flamingant dan de Vlamingen’, grapt Gérald Bastin (57). Hij spreekt nagenoeg perfect Nederlands, maar zijn accent verradt zijn Franstalige wortels.

TEKST Bart Claes ■ FOTO Filip Claessens

Toen hij op zijn zeventiende naar Grimbergen verhuisde, besloot hij zich te integreren in de Nederlandstalige gemeenschap. Hoewel zijn moeder daar anders over dacht, zette Gérald door. Vandaag is hij 25 jaar secretaris van de Gezinsbond van Grimbergen, een goedlachse ‘Vlaming’ die zich inzet voor het samenhangingsgevoel in de buurt.

De wereld veranderen

De radio in de keuken staat afgestemd op Radio 2, terwijl Gérald Bastin ons vertelt

wat integratie voor hem betekent. ‘Voor mij is integratie vanzelfsprekend. Toen we pas in Grimbergen kwamen wonen, stond mijn moeder erop dat ze overal haar eigen taal – het Frans – kon blijven spreken. Ze sprak dus resoluut Frans als ze ging winkelen. Ik vond dat het niet kon. Als je in een Nederlandstalige gemeente gaat wonen, pas je je aan, anders kan je nooit deel uitmaken van de gemeenschap waar je woont.’ Gérald sprak als jongen enkele woordjes Nederlands en deed zijn best om de taal nog beter te beheersen.

AGENDA
APRIL
2011

UIT

in de Rand

Een liefdeshongerige pessimist

THEATER

De man uit het ondergrondse van Dostojevski twijfelt zo fel aan zichzelf dat hij niet meer aan handelen toe komt. Over alles en iedereen denkt hij grondig na. Zijn redeneringen houden echter niet altijd steek. Ook wiskundige zekerheden en mathematische afspraken gooit hij overboord. Doorgaans voelt hij zich verheven boven andere mensen, die vanuit zijn optiek onnadenkend en oppervlakkig leven. De genadeloze analyses dwarsbomen zijn geluk. Hij verwijlt liever in de duisternis dan in een vals licht. Hij hoopt echter de deur van het kristallen paleis, waarin hij een geïsoleerd bestaan leidt, open te breken. **Clara Van den Broek** van theatercollectief SkaGen bewerkte de tekst, waarvan de oerversie in 1864 verscheen, tot een pakkende monoloog. Zij windt er geen doekjes om en spreekt het publiek rechtstreeks aan: 'Ik zal u in de ogen kijken! U zal mij in de ogen kijken!' Om de Russische ziel te doorgronden, deed ze een week

research in Sint-Petersburg. De voorstelling is niet therapeutisch bedoeld, toch peilt zij onomwonden naar onze complexe, psychische toestand. Hebben we last van schaamte of lijden we aan groothedswaan? Hoe maken we contact als we door eenzaamheid worden overvallen? Misschien ontstaat er gaandeweg toch nog een heilzaam samenhangingsgevoel? ■ LD

Aantekeningen uit het ondergrondse

SkaGen
WO · 27 APR · 20.30
Brussel, Beursschouwburg,
02 550 03 50
DO · 28 APR · 20.30
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59
DI · 3 MEI · 14.00
Brussel, Bronks,
02 219 99 21
WO · 18 MEI · 20.30
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

© LUC VLEUGELS

Hedendaagse troubadour

MU
ZIEK

Boudewijn De Groot, de kromgebogen fietser, beukte met zijn zoon Jimmy in het land van Maas en Waal tegen de wind in. We weten het uit één van zijn klassiekers. Over zijn andere telg, Marcel, komen we veel minder te weten. Toch bracht ook hij vier langspelers uit, waaronder *De Liefde, de wals en de kater*. Met *Mag ik naar je kijken* had hij heel even een hit. 'Mijn zoon is even oud als mijn muzikale carrière', zegt Boudewijn De Groot. 'Hij kwam ter wereld in 1964, toen ik nog maar net *Een meisje van 16* en *Welterusten, meneer de president* had uitgebracht. Via anekdotes en een aantal liedjes vertel ik in welke omstandigheden hij werd geboren en hoe onze relatie verder evolueerde. Hij kreeg een rol in de musical *Tsjechov*, zodat we het podium een heel seizoen deelden. De voorbije jaren zagen we elkaar nauwelijks omdat ik met een eigen band rondtoerde. Het is hoog tijd dat we eens uittesten of we aan elkaar gewaagd zijn. Hij ondersteunt mijn liedjes met flitsend gitaarspel. Hij profileert zich als een hedendaagse troubadour, die op een virtuoze manier met poëzie omspringt.' ■ LD

Waar gebeurd

Boudewijn & Marcel De Groot
DO · 14 APR · 20.15
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00
VR · 15 APR · 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Tangovuur brandt

MU
ZIEK

Waar eenzaamheid en hartstocht versmelten wordt de tango geboren. Een Vlaams en een Argentijns ensemble laten je op twee verschillende manieren van deze muziek proeven.

De schoonheid van de in Buenos Aires gelanceerde dans hangt af van de bewegingstechniek. Slechts weinig danskoppels lukken in hun opzet om hun tijdelijke partner in een oogopslag te verleiden. Het **Quilombo Collectief**, dat zijn sporen verdiende in donkere Antwerpse kroegen, helpt met zijn dansinitiaties de geïnteresseerde mannen en vrouwen al een heel eind op weg. Violist **Toon Dockx**, accordeonist **Toon Moermans**, gitarist **Johan Sarens**, pianiste **Els Vrints** en contrabaspeelster **Kaat De Meulder** klinken soms als eenzame individuen in een verlaten stad. De droefgeestige melodieën moeten na verloop van tijd echter wijken voor bruisende, hartverwarmende gevoelsontladingen. Quilombo ontstond in 2005. In de beginperiode focuste het kwintet op de tango nuevo van Astor Piazzolla. Druppelsgewijs slopen ook oudere nummers in het repertoire. Uiteinde-

lijk bleken vooral de dansbare tango's bij het publiek aan te slaan.

Cuarteto Cedron uit Argentinië geldt als een van de meest illustere tango-ensembles. Dirk Van Esbroeck en Juan Masondo introduceerden de muzikanten al meer dan drie decennia geleden op onze podia. De bezetting is ondertussen lichtjes veranderd, hoewel Juan Cedron nog steeds als voortrekker fungeert. Hij deelt het podium met altviolist **Miguel Praino** en bandoneonist **Miguel Lopez**. De contrabas wordt bespeeld door **Roman Cedron**.

Juan 'Tata' Cedron speurt continu naar poëtische teksten die hij van muziek kan voorzien. Hij ging aan de slag met gedichten van Pablo Neruda, Juan Gelman, Raul Gonzales Tunon en Jorge Luis Borges, die openlijk ijverden voor een betere samenleving. Ook waagde hij zich aan toneelmuziek bij een stuk van Brecht. De poëzie van Julio Cortazar kreeg een stem op *Les Trottoirs de Buenos Aires*. De Argentijnse auteur emigreerde naar Parijs toen hij – zoals vele andere kunstenaars en schrijvers – in conflict raakte met de peronisten. Cuarteto Cedron beperkt zich niet tot de hedendaagse trends, maar herneemt ook de traditionele muziek van de Rio de la Plata. 'Kwaliteit pri-

meert op vernieuwing', licht Juan Cedron toe. 'Wij spelen met evenveel liefde de klassieker Armenonville van Juan Maglio Pagho als een recenter nummer van Osualdo Tarantino. We hebben ons verdiept in de muziekstijlen van de *payadores*, die zichzelf op de vihuela of gitaar begeleidden. We spelen ook enkele *milonga's*, die zich in het collectief geheugen van de Argentijnen hebben genesteld.' ■ LUDO DOSOGNE

Water overspoelt Furament

EX
PO

De komende maanden wordt in Tervuren een artistieke tsunami verwacht. Furament focust immers op water. Het driejaarlijkse evenement Furament is naar de Voer genoemd. Dit beekje ontspringt aan de Nettenberg, kronkelt zich door het Zoniënwood, loopt door verschillende vijvers om ten slotte in Leuven uit te monden in de Dijle. 'De zevende editie brengt werken van oude meesters en hedendaagse kunstenaars uit binnen- en buitenland samen', licht **Jan Verhulst** van de Vrienden van de School van Tervuren toe. 'Het thema water is ruimer dan je denkt. De schilders kunnen bijvoorbeeld een pomp of een kraan gepenseeld hebben, of gewoon een dauwdruppel. Een regenplas, een meer, een rivier of de zee komen ook vaak voor.' Er werd contact opgenomen met de kunstenaarskolonies die aangesloten zijn bij Euroart. 'De openluchtschilderkunst kende een eerste opstoot door het comfort van de verftube halverwege de 19e eeuw. De *pleinairisten* van de School van Barbizon kenden vele navolgers. Op de markt in Tervuren was er toen

VR · 1 APR · 20.30

Tangoconcert Bailame

met dansgelegenheid

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 15 APR · 20.00

Godfathers of tango

Cuarteto Cedron

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

een postkoetshalte van waaruit rechtstreeks naar Parijs kon worden gereisd.'

Niet minder dan 27 kunstenaarskolonies stellen kunstwerken ter beschikking. 'We moeten zelf veel werken ter plekke ophalen. Bij de musea is dat doorgaans onderworpen aan een hele administratie. We nodigen alle burgemeesters en kunstenaarsverenigingen uit de deelnemende gemeenten in Hongarije, Zweden, Polen, Duitsland, Nederland, Frankrijk en al die andere landen uit voor een bezoek aan Tervuren.' Het Hof van Melijn toont de oude meesters uit de periode 1850-1930. Er zijn ook tentoonstellingen in GC Papeblok en de Nettenberg. De sculpturen krijgen een plaats in de beeldentuin van de sociale huisvestingsmaatschappij in de Lindeboomstraat 116. ■ LD

29 APR TOT 19 JUN

Furament in het teken van water

Tervuren, verschillende locaties,

www.furament.be

Verstilde filmbeelden

EX
PO

David Claerbout (41) volgde een schildersopleiding, maar maakte vooral furore als cineast en fotograaf. *De tijd die blijft* is de meerduidige titel voor de huidige retrospectieve van zijn meest opmerkelijke grootbeeldprojecties en films. De verhalen die hij vertelt, kennen een langzaam verloop. Hij speelt met de tijdsduur en doet een beroep op het geduld van de toeschouwer. Enkel wie lang genoeg naar zijn verstilde filmbeelden of opeenvolgende foto's kijkt, ontdekt de subtiele veranderingen. Een donzig wit tapijt verwelkomt de bezoeker op de eerste verdieping, waar zijn ontroerende *Fragmenten van een gelukkig moment in Algiers* worden getoond. Enkele jonge Maghrebijnen, omringd door een groep ouderen, onderbreken hun voetbalspel om enkele meeuwen te voeden. De zeshonderd zwart-wit foto's, die in een hypnotiserend ritme worden geprojecteerd, hebben een louterend effect. Zij focussen op het zacht-aardige karakter van de stedelijke gemeenschap, die door de massamedia doorgaans als agressief of intolerant wordt voorgesteld.

Het lange afscheid bestaat uit één enkele beweging, die tijdens zonsondergang door een vrouw van middelbare leeftijd wordt uitgevoerd. Voor *Rocking Chair* maakt Claerbout gebruik van een voor- en een achterscherm, die tegen elkaar zijn gedrukt en waarop twee verschillende fases van eenzelfde gebeurtenis worden weergegeven. De tweede verdieping oogt helemaal zwart. In *The American Room* wordt slechts één enkele toeschouwer toegelaten. De relatie tussen beweging en stilte heeft hier zijn weerslag op de ademhaling. De kortfilm *Kat en vogel in vrede* bestaat uit een minutenlange live registratie van de twee dieren in eenzelfde kooi. Af en toe kijkt de een naar de ander, maar er gebeurt niets. Tegen alle verwachting in wordt geen spanning opgewekt. ■ LD

TOT 15 MEI

De tijd die blijft

David Claerbout

Brussel, Wiels, 02 340 00 50

Hart

tegen hart

Generaties zijn opgevoed met het idee dat Sneeuwwitje een arm dutske is dat door haar hardvochtige stiefmoeder onheus wordt behandeld. Dat beeld moet worden bijgesteld. Toneelregisseur en schrijfster **Hanneke Pauwe** stelt zich de simpele vraag wat zich voor het bevel van de stiefmoeder aan de jager allemaal in het paleis van de hertrouwde koning zou kunnen hebben afgespeeld. Pauwe behoudt in de encenering de sprookjesachtige atmosfeer, maar komt met haar versie van de ontbrekende feiten erg dicht bij de realiteit van de (nieuw samengestelde) gezinnen van vandaag. Die realiteit is een stiefmoeder (Sarah Bourgeois) die bij haar nieuwe geliefde een moeilijke puber (Janne Desmet) cadeau krijgt. De stiefmoeder lijkt er het in het begin nog het beste van te willen maken, maar Sneeuwwitje twijfelt of ze die nieuwe moeder wel tof mag vinden en bijt fel van zich af. De 77 vergiften staan in deze verbale, brutale, onverbloemde voorstelling symbool voor de manier waarop de twee elkaar in een reeks gespannen maar herkenbare gezinssituaties het leven zuur maken. Het is niemand uit het publiek verboden zich in één van de rollen te herkennen. De acteurs vragen zelfs wie van de aanwezige kinderen gescheiden ouders heeft. Maar als het goed is, merkt iedereen dat het toch ook grappig en bevrijdend kan zijn om komaf te maken met het zoete uit de sprookjeswereld. ■ MB

ZA · 2 APR · 19.30

Sneeuwwitje en de 77 vergiften (+9j)

Villanella / Hanneke Pauwe

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Belgisch trekpaard

Het Belgisch trekpaard of Brabander zette het dorp Vollezele op de wereldkaart. Tot aan de Eerste Wereldoorlog was het trekpaard het belangrijkste exportproduct van de gemeente. Mensen uit onder meer Noord-Amerika, Argentinië en Rusland kwamen naar hier om er hengsten te kopen. Vier belangrijke stoe-terijen in Vollezele verwierven internationale faam met het fokken van de Brabander. Remi Van Der Schueren won tussen 1870 en 1885 alle grote internationale prijskampen. Zijn hengst Brillant werd de stamvader van het Belgisch trekpaard. Sedert 2000 prijkt het standbeeld van Brillant op het Oudstrijdersplein in Vollezele, recht tegenover het oud gemeentehuis waarin het Museum van het Belgisch Trekpaard is ondergebracht.

In het museum vind je foto's, boeken en documenten die verwijzen naar de hoogdagen van het Belgisch trekpaard en de onmisbare rol van deze viervoeter in landbouw en industrie. Slechts een fractie van het bestaande archief is tentoongesteld. Hilde van Dixhoorn, de dochter van de stichter en promotor van het museum, coördineert de activiteiten op vrijwillige basis. Als voorzitter van het museumcomité ijvert ze, in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant, om een veel groter levend museum te openen in de vroegere legendarische stoeterij Haras. ■ GH

i Je kunt het museum enkel op afspraak bezoeken, 055 60 32 98, museum.trekpaard@hotmail.com

Verbeelding regeert

FILM

Klopgeesten, kruiden-vrouwtjes en vampieren hebben hun beste tijd gehad. Op het 29e Festival van de Fantastische Film krijgen zij tegenwind van een nieuwe generatie sprookjesfiguren, gniffelende robots en moeilijk in te nemen computermonsters.

Het zijn gelukkig niet alleen wreedaardige zielsverwanten van kabouter Wesley die het gigantische filmscherm van Tour & Taxis inpalmen. Ook sentimentele zielen, die bij elk spatje bloed het hoofd afkeren, worden niet aan hun lot overgelaten. Toch is de spanning te snijden als romantische bosgeesten tussen de glimwormen speuren naar dartele elfjes. Een vreemde creatuur, die een kruising zou kunnen zijn van een uil en een scarabee met rood oplichtende ogen en venijnige pootjes prijkt dit jaar op de affiche die door striptekenaar **Philippe Delaby** werd ontwor-

pen. Festivalprogrammator **Chris Orgelt** bekeek de voorbije maanden meer dan duizend films, waaruit hij tachtig prenten selecteerde. 'Tot op het laatste moment stroomden de dvd's binnen. We namen contact op met cineasten en filmverdelers van over de hele wereld. Van Zweden tot Portugal en van Zuid-Korea tot Australië. In principe komen alle genres, waarin de verbeelding een rol speelt, in aanmerking. We selecteren uiteindelijk alleen films die origineel en goed opgebouwd zijn. Klassieke horrorauteurs als **Wes Raven** (*A Nightmare in Elm Street, Scream*) en **John Carpenter** horen daar haast altijd bij.'

Voor de huidige editie tipt Chris Orgelt op *The Last Circus* van **Alex de la Iglesia**. 'Het verhaal van twee clowns die vechten om de liefde van een trapeziste is een metafoor voor de Spaanse burgeroorlog. De regisseur, die in 1996 met *El día de la Bestia* bij ons de Gouden Raaf won, kiest de zijde van de republikeinen.' Cultcineast **John Landis** pakt uit met de zwarte komedie *Burke & Hare*, waarin twee

Diepgravend passieconcert

MUZIEK

Het lijden van Christus en de sterfelijkheid van de mens hebben hypergevoelige muziekstukken opgeleverd. Het barokensemble **Il Gardellino** selecteerde voor het jaarlijkse passieconcert in de abdij van Grimbergen ook werken die vanuit een ruimere optiek zijn geschreven, zoals *La Notte* van Antonio Vivaldi en het *concerto in G* van Johann Gottlieb Janisch, de persoonlijke componist van Frederik de Grote. Traversospeler **Jan De Winne**, hoboïst **Marcel Ponsseele**, violist **François Fernandez**, altvioliste **Ingrid Bourgeois**, cellist **Sergei Istomin** en clavecinist **Guy Penson** vertolken ook werk

van Telemann. Bariton **Lieven Termont**, die vaak concerteerde met de Capilla Flamenca en het Huelgas Ensemble, zingt twee aangrijpende Bachcantates, *Die Friede sei mit mir* en *Ich habe genug*. In dit laatste lied hunkert de betrokkene naar de dood. Na alle aardse ellende is hij nog enkel geïnteresseerd in stille rust. Met de sonate *Al santo sepolcro* van Antonio worden de graflegging en de wederopstanding van de Messias herdacht. ■ LD

WO · 20 APR · 20.30
Il Gardellino

passieconcert
Grimbergen, abdijkerk, 02 263 03 43

19e eeuwse gewetenloze grafschenners lijken leveren aan de medische faculteit in Edinburgh. Ook *The Troll Hunter* van de Noorse cineast **André Overal** prijkt op het voorkeurslijstje. 'Centraal in deze satirisch realistische griezelprent staan de illegale activiteiten van een stroper. De film bulkt van bijzondere effecten. Hoewel hij doordrenkt is van de Scandinavische mythologie blijft hij tot aan het slotbeeld geloofwaardig.'

De Finse cineast **Jalmari Helander** ironiseert in *Rare Exports* de kerstman. De prent viel al in de prijzen op het Leuvense kortfilmfestival. Aanrader in het Belgisch festivalluik is *Meant to be* van **Paul Breuls**, waarin een beschermengel zijn vleugels inlevert om het hart van een aardse vrouw te winnen. Onder de experimentele films in de categorie Het Zevende Spoor zijn een Cubaanse variant op Roodkapje en een bewerking van een sprookje van Hans Christian Andersen uit Estland de blikvangers. 'Ten onrechte menen sommigen dat wij ons beperken tot extreme, bloederige, psychopatische films', zegt Chris Orgelt. 'Niets is minder waar. We gaan heel breed. Intelligentie, satirische films domineren het aanbod. Al van in de vroege namiddag tot in het holst van de nacht worden verrassende prenten, die nooit eerder in ons land te zien waren, geprojecteerd. Vorig jaar werden meer dan 60.000 bezoekers geteld. De loods die we in *Tour & Taxis* hebben afgehuurd biedt ook ruimte voor tentoonstellingen, restaurants en een snoepstand, zodat er in onvervalste marathonstijl films aan de lopende band getoond worden. De theatrale randanimaties en het Bal der Vampieren op zaterdagavond zijn tot ver over onze grenzen befaamd.' ■ LUDO DOSOGNE

VAN 7 TOT 19 APR
Festival van de Fantastische Film
 Brussel, Tour & Taxis, www.biff.org

© EMIL NOLDE

Minutieus de horizon aftasten

EXPO

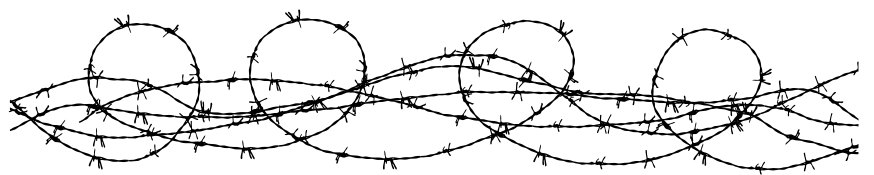
Waar hemel en aarde elkaar lijken te raken, ligt de horizon. Die denkbeeldige lijn situeert zich altijd in de verte en is bijgevolg ongrijpbaar. Ze verplaatst zich met de waarnemer. **Jan Dibbets** tracht haar in zijn foto's te vatten. Hij bekommert zich al zijn hele leven om de perceptie van de werkelijkheid. In de jaren zestig vervaardigde hij als *arte povera* artiest verrassende stapelschilderijen. Nadien bouwde hij installaties met behulp van graszoden en takken. Toch waren het eerder zijn *perspectiefcorrecties* waarmee hij internationaal doorbrak. Een trapezium kon hij zodanig fotograferen dat het de vorm van een vierkant aannam. Hij onderzocht ook de invloed van het daglicht. De opeenvolgende momenten leveren andere foto's op. Hij deed dit experiment in zijn eigen atelier en in het Eindhovense Van Abbemuseum.

Door zijn camera op een vaste plek in een vlak landschap panoramisch te laten rondcirkelen, wekt hij door de wisselende horizon de indruk dat er bergen en dalen zijn. Hij is ook gefascineerd door reflecties en lichtspiegelingen in kleur. Glasramen van kerken, de carrosserie van auto's, marmeren monumenten: alles wat glimmend of doorschijnend is, wil hij registreren omdat het vluchtig en met onze beperkte zintuiglijke mogelijkheden onvatbaar is. In Strombeek bedenkt hij een nieuwe architectuur. In het cultureel centrum van Mechelen en in de White Out studio in Knokke worden de twee overige delen van deze drievoudige tentoonstelling georganiseerd. ■ LD

15 APR TOT 15 MEI

Jan Dibbets

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Weemoedige kampliederen

MU
ZIEK

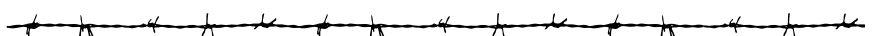
Om de schijn op te houden dat de Joodse muzikanten en acteurs zich ook na hun deportatie nog verder konden ontplooiën, bouwden de nazi's in de Tweede Wereldoorlog in de buurt van Praag het modelkamp Theresiënstadt. De nazi's namen er een beruchte propagandafilm op. De gevangenen gaven er doorlopend concerten en cabaretvoorstellingen. Mezzosopraan **Marijke Coghe** en bariton **Philippe Souvage** brengen hieruit een selectie. 'Ondanks hun penibele situatie beperkten de bewoners zich niet tot mistroostige liederen en galgenhumor', zegt

Coghe. 'De hoop op bevrijding was nog niet uitgedoofd. Er werden ook romantische wiegeliedjes en pittige volksliederen gezongen.' Ze hoopten de verantwoordelijken met hun creativiteit te vermurwen. Naast de kampliederen worden ook instrumentale composities gespeeld van Bela Bartok, John Williams en Bohuslav Martinu. **Herman Vandormael** selecteerde enkele grauwe getuigenissen uit zijn boek *Verborgene oorlogsjaren*. ■ LD

VR · 8 APR · 20.30

Theresiënstadt

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

agenda

PODIUM

THEATER

1, 2 EN 3 APR · 20.30 EN 15.00

Duideduidi

Brussels Volkstejoeter

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

WO · 6 APR · 20.30

Baal

Theater Antigone

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO · 7 APR · 20.00

Hippoliet

Het Ongerijmde

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

VR · 8 APR · 20.30

't is al wa beter

Pascale Platel

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

ZA · 9 APR · 20.30

Drie zusters

't Arsenal

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 14 APR · 20.00

Bobby Fischer is alive and lives in Pasadena

Het Worm

Wemmel, GC de Zandloper,

02 460 73 24

Zoon

Raf Walschaerts

VR · 15 APR · 20.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

ZA · 16 APR · 19.00

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

't is al wa beter (8/4)

© TRANCK MEDAN

Het geluid van de Balkan

FESTIVAL

Cultuur is voor de bewoners van de Balkan onlosmakelijk verbonden met het leven. De brassbands en zigeunerensembles klinken ongeëvenaard. Voor de vijfde keer bundelen Bozar en 100 Valises hun krachten voor Balkan Trafik.

Vier dagen pakt het Paleis voor Schone Kunsten uit met een culturele mix om van te snoepen. Poppenspelers en waarzegsters vervoegen een leger keukenpieten en muzikanten. Wie zich in stijl wil laten verwennen, neemt op donderdag 14 april de Balkan boot die op het kanaal uitvaart. Het Macedonische **Orkestar Braka Kadrievi**, dat ook meespeelde in de film *Time of the Gypsies* leidt de aandacht van het vervuilde water af. Passagiers en passanten op de kaaien kunnen genieten van de bezwerende blaasmuziek. Na afloop presenteert de Bosnische cineast **Danis Tanovic** in Bozar *Circus Columbia*. In de film wordt de actuele politieke en sociale toestand in de Balkan-regio vergeleken met de situatie in het begin van de jaren 90 toen de etnische verschillen tot een hachelijke oorlog hebben geleid.

Blikvanger op vrijdag 15 april is het recital *Margot, memoires van een ongelukkige koningin* van de Bosnische componist **Goran Bregovic**. Opera-actrice **Alyzée Soudet** belichaamt de ongemeen zinnelijke en levenslustige vorstin die met Hendrik van Bourbon, koning van Navarra, moest trouwen. Haar echtgenoot liet na verloop van tijd

het kinderloze huwelijk ontbinden. Uit haar dagboeken blijkt hoe fel ze haar hartstochten moest intomen. Bregovic engageerde voor dit project een zeskoppig mannenkoor en een orkest, dat vooral huwelijken en trouwfeesten opluistert.

De Hongaarse strijker **Tcha Limberger**, die zijn vaste stek heeft in ons land, serveert op zaterdag een concert met bevriende Roma-violisten. Daags voordien haalt hij zijn vader Vivi op het podium. Ook de Hongaarse cimbalomspeler **Peter Kalman Balogh** is van de partij. Eveneens op zaterdag zijn **Boban** en **Marko Markovic** uit Servië te gast. De **Accordion All Stars** opwaarderen de trekkzakmuziek. In Zuid-Europa worden nog steeds accordeonwedstrijden georganiseerd. De kampioenen van dit seizoen strijken neer op Balkan Trafik.

Het theaterluik van Balkan Trafik is bescheiden, maar niet minder indringend. Een Albanese actrice en een muzikante brengen op zaterdag *Dagboek van een vrouw uit Kosovo*. Daarin worden de problemen aangekaart, waarmee vrouwen in oorlogssituaties worden geconfronteerd. De opsplitsing in kleinere geografische gebieden en de migratiegolven konden niet alle conflicten op de Balkan neutraliseren. Ze hebben wel de diversiteit van het culturele aanbod vergroot. ■ LUDO DOSOGNE

VAN 14 TOT 17 APR

Balkan Trafic

Brussel, Bozar, 02 507 82 00,

www.bozar.be

DO · 21 APR · 20.30

Dwaallicht

Braakland / Zhebilding
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 27 APR · 20.30

Animal Farm

De Queeste
Sint-Ulriks-Kapelle,
Kasteel La Motte, 02 466 20 30

DO · 28 APR · 20.30

Tsjechov in love

Het Ongerijmde
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DO · 28 APR · 20.30

Aantekeningen uit het ondergrondse

SkaGen
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

KIDS

ZA · 2 APR · 19.30

Sneeuwitje en de 77 vergiften (+9j)

Villanella / Hanneke Pauwe
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZO · 3 APR · 10.00

Verschrikkelijke ikke en de rest kan stikke

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZO · 3 APR · 13.00

Pepernoot (3-12j)

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZO · 3 APR · 15.00

Windekind

Colette Notenboom &
Marc De Maeseneer
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 9 APR · 19.30

Jan De Smet (+4j)

kindertapitconcert
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

Niets is wat het lijkt (+6j)

Koen Monserez en Steven Beersmans
9 EN 10 APR · 18.30 EN 9.30
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79
ZA · 30 APR · 19.00
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

ZA · 9 APR · 20.00

Carrousel des Moutons

D'irque& Fien
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

MA · 11 APR · 9.00

Goochelworkshop (6-12j)

Drogenbos, GC de Muse, 02 333 05 70

DI · 12 APR · 15.00

Tape voor kleuters (+4j)

Fabuleus
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI · 12 APR · 20.30

Pelle en de politiewagen (+4j)

familiefilm
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 13 APR · 15.00

Mega Mindy en het zwarte kristal

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

WO · 13 APR · 15.00

Briefgeheim

familiefilm
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO · 17 APR · 13.30

Paas je rot circusfeest (+3j)

Gonzende zondag
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 20 APR · 14.00

Rock circus (+6j)

Steve Ryckier
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

WO · 20 APR · 15.00

Kéridy (+4j)

familiefilm
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 21 APR · 19.30

Fanny en Alexander (+8j)

Toneelmakerij
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA · 30 APR · 14.00

Goochelworkshop (6-12j)

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

HUMOR

Hoe moet het nu verder?

Philippe Geubels
WO · 6 APR · 20.30
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZA · 9 APR · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 28 APR · 20.00

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

DO · 7 APR · 20.00

Les frères Taloché

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

DO · 7 APR · 20.30

Iedereen paranormaal

Gili
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

WO · 27 APR · 20.30

Noorderzon

Schudden
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Zus (heden geen prono)

An Nelissen
DO · 7 APR · 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
DO · 28 APR · 20.30
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 29 APR · 20.15

Geen gezeik, iedereen rijk

Bert Kruismans
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DANS

VR · 15 APR · 20.30

The Song

Rosas / Anna Teresa De Keersmaeker
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 30 APR · 20.30

Creatie 2011

Wim Vandekeybus
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

SENIOREN

MA · 4 APR · 14.30

Lachspirine

Lia Linda
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

MU ZIEK

VR · 1 APR · 20.30

Tangoconcert Bailame

met dansgelegenhed
Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

VR · 1 APR · 20.30

Als de dood voor het leven

Hubert Damen
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Kéridy (20/4)

Creatie 2011 (30/4)

David Perez (8/4)

VR · 1 APR · 20.30

Toeac

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

VR · 1 APR · 21.00

Zapfish en B-stoned

Alseberg,
jeugdcentrum Moesjebaaz,
02 359 16 00

ZA · 2 APR · 20.30

This is Hotel California too

The Dutch Eagles
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Daan

ZA · 2 APR · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 14 APR · 20.30

Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

DI · 5 APR · 14.00

Drink rode wijn

Hans Van Cauwenberghe
en Karlijn Sileghem
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

WO · 6 APR · 20.30

Kafichantas

Ghalia Benali
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

WO · 6 APR · 20.30

One-hit wonders

Histrylogie
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

DO · 7 APR · 20.00

Buurman

tapijconcert
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 8 APR · 20.30

David Perez

flamenco
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 8 APR · 20.00

Arquettes e.a

50 jaar Chiro Bosuil
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

Waar gebeurt

Boudewijn & Marcel De Groot
DO · 14 APR · 20.15
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
VR · 15 APR · 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR · 15 APR · 20.00

Godfathers of tango

Cuarteto Cedron
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 22 APR · 20.30

Will Tura in concert

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

DI · 26 APR · 14.00

Liedjes uit de tijd van toen

Vlaanderen zingt
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

VR · 29 APR · 20.30

Beverly Jo Scott

tapijconcert
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

VR · 29 APR · 20.30

De ideale man

Bart Peeters
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA · 30 APR · 20.00

Vvz-band en Ann Van den Broeck

musical
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

JAZZ

WO · 13 APR · 20.30

Eva Beuvers Trio & Mathilde Renault Trio

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA · 30 APR · 20.15

Youth Jazz Orchestra

Onder leiding van Bob Mintzer
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

KLASSIEK

VR · 1 APR · 20.15

Die Csardasfürstin

Vlaams Muziek Theater
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO · 3 APR · 11.00

Amici della musica strijkkwartet

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO · 3 APR · 11.00

Eliane Rodrigues

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO · 7 APR · 20.30

Liszt recital

Dmytro Sukhovienco
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR · 8 APR · 20.00

Peiwoh

Arianna Savall
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

VR · 8 APR · 20.30

Theresiënstadt

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 20 APR · 20.30

Il Gardellino

passieconcert
Grimbergen, abdijkerk, 02 263 03 43

VR · 1 APR · 20.00

Uncle Boonmee who can recall his past lives

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZO · 3 APR · 20.00

Des hommes et des dieux

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA · 4 APR · 15.00

Adem

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Another Year

DI · 5 APR · 20.30

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

DI · 12 APR · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 13 APR · 20.30

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

Marieke, Marieke

DI · 5 APR · 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 20 APR · 20.30

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

WO · 6 APR · 20.30

The kids are allright

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZO · 10 APR · 20.00

Smoorverliefd

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DI · 12 APR · 20.30

Frits en Freddy

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

True Grit

ZO · 17 APR · 20.00

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DI · 19 APR · 20.30

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

MA · 18 APR · 20.30

Exit through the gift shop

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

True Grit (17 & 19/4)

Rundskop (19 & 20/4)

Frantz Absalon (8/5)

19 EN 20 APR · 15.00 EN 20.30

Rundskop

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO · 21 APR · 15.00 EN 20.00

Frits en Freddy

Wezembeek-Oppem,
GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 22 APR · 21.00

My Queen Caro

Drive-in filmfestival
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

ZA · 23 APR · 11.00

Selected shorts

Drive-in filmfestival
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

ZA · 23 APR · 21.00

The taling of Pelham

Drive-in filmfestival
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

ZO · 24 APR · 21.00

The Hangover

Drive-in filmfestival
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

DI · 26 APR · 20.30

The Housemaid

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

DI · 26 APR · 20.30

De eenzaamheid van de priemgetallen

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO · 27 APR · 20.30

Winter's bone

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

VR · 29 APR · 20.00

Illégal

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

EX
PO

TOT 3 APR

Jan Sileghme en Jos Decordier

Zellik, CC Asse,
02 466 78 21

TOT 3 APR

De schilder, de duif en de dingen

Roger Raveel
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

TOT 3 APR

The New Arrivals. Contemporary Artists from Hungary

Brussel, Bozar,
02 507 82 00,
www.bozar.be

TOT 3 APR

Christian Van Maele

Grimbergen,
CC Strombeek,
02 263 03 43

VANAF 6 APR

Fetish modernity

Tervuren, Afrikamuseum,
02 769 52 11

VANAF 15 APR

John Baldessari

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

15 TOT 17 APR

Fotomuze 2011

Zellik, CC Asse,
02 466 78 21

15 APR TOT 15 MEI

Jan Dibbets

Grimbergen,
CC Strombeek,
02 263 03 43

TOT 24 APR

Tussen hemel en hel. Sterven in de middeleeuwen.

Brussel, Jubelparkmuseum,
02 504 91 20

29 APR TOT 19 JUN

Furament in het teken van water

Tervuren, verschillende locaties,
www.furament.be

TOT 8 MEI

Luc Tuymans, retrospective

Brussel, Bozar, 02 507 82 00,
www.bozar.be

TOT 8 MEI

Frantz Absalon

Asse, galerie budA, www.budart.be

TOT 15 MEI

De tijd die blijft

David Claerbout
Brussel, Wiels, 02 340 00 50

VOR
MING

WO · 13 APR · 14.00

Stripworkshop

Zaventem, bibliotheek, 02 720 66 48

DI · 26 APR · 14.00

Waar krijgen we kanker van?

Strombeek-Bever, Dienstencentrum
De Borre, 02 267 38 50

DI · 26 APR · 20.00

De terugreis van Marco Polo

Zellik, CC Asse, 02 466 78 21

WO · 27 APR · 20.00

Heb je lekker geslapen?

Wemmel, bibliotheek, 02 462 06 23

WO · 27 APR · 20.00

De islam: verleden en heden

Duisburg, gemeentenzaal, 02 216 94 83

ZO · 30 APR · 19.00

Kardinaal Daneels over uitdagingen van deze tijd

Sint-Pieters-Leeuw, Kasteel Coloma,
02 371 63 07

OP
STAP

DI · 19 APR · 14.00

Lentewandeling

Meise, Plantentuin, 02 263 12 83

ZO · 24 APR · 14.00

Paaseitjeswandeling

Tervuren, park, 02 769 20 81

VA
RIA

VAN 7 TOT 19 APR

Festival van de Fantastische Film

Brussel, Tour & Taxis, www.biff.org

VAN 14 TOT 17 APR

Balkan Traffic

Brussel, Bozar, 02 507 82 00,
www.bozar.be

ZO · 24 APR · 16.30

Bieardconcert door Rien Aarssen

Grimbergen, Kerkplein

VR · 29 APR · 20.00

5e Lijsterbesquiz

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

VR · 29 APR · 20.00

Muziekquiz

Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Paaseitjeswandeling (24/4)

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de UiTdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – UIT in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de UiTdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Geef zelf je activiteit in!
UiTdatabank.be

Het lastige leven

In *'t Is al wa beter* vertelt Pascale Platel over kleine obstakeltjes die resulteren in grote frustraties. Over de vreugde van het spelen en de angst om daar niet in te slagen. Over trauma's, fobieën en allerhande onhebbelijkheden die het leven soms zo lastig maken.

TEKST Steven Verhamme ■ FOTO Filip Claessens

Het is allemaal zo gemakkelijk niet, maar je moet blijven proberen', zegt de flamboyante Gentse. De uitspraak typeert deze enthousiaste madam die theater in- en uitademt. Platel (50) blijft een erg dynamische en intrigerende persoonlijkheid. Ze leert je anders naar de dingen te kijken. Ze is de komende maanden te zien in *'t Is al wa beter*, maar ook in de voorstellingen *C'est moi le monstre* en *Les Demoiselles de Rêve et leur soutien*. Het dwingt zonder twijfel bewondering af. Hoe doe je zoiets, drie stukken haast tegelijk te spelen? 'Ik speel er drie en ben een vierde aan het maken', lacht Platel. 'Het komt erop aan geconcentreerd te blijven. Ik was onlangs voor drie dagen in Schotland voor een VRT-documentaire over Monthy Python

en toen ik terug was, moest ik onmiddellijk de boer op voor 't Is al wa beter en dus moest ik me opnieuw op die tekst focussen. Een dag later speelde ik *Les Demoiselles* en dus moest ik 's morgens vroeg op om die andere tekst heel gedisciplineerd te memoriseren. In zo'n periode ga ik niet uit en beperk ik de alcohol. Ik leef als een sportvrouw. Gelukkig is er af en toe een vrije dag. Ik vind het ondanks het drukke programma een leuke periode met erg veel afwisseling.'

Diepademen

Dirk Pauwels, directeur van Theater Campo in Gent, schreef de basistekst voor *'t Is al wa beter*, daarna paste Platel die samen met hem aan. Ze weet immers wat ze wil. 'Het is niet mijn gewoonte om teksten van anderen te brengen, dat was op zich een uitdaging. Het was voor mij ook niet evident om een bepaald personage te spelen omdat ik in mijn stukken altijd mezelf speel. Ik heb in het stuk van Dirk ook een andere naam, Carina, een volkse vrouw die extreme dingen meemaakt. In die zin lijkt ze niet op mij.'

Platel weet wat ze wil, maar is niet te jidel om zichzelf kwetsbaar op te stellen. 'Ik vroeg Dirk iets voor mij te schrijven omdat ik vond dat hij enorm goede speeches schrijft. Hij is met veel goesting aan de slag gegaan, op zoek naar een mooie monoloog. Het stuk gaat over obstakels en fobieën die leven bij een actrice, waaronder de angst om op te komen bij het begin van een stuk. Ze vertelt hoe het gegroeid is, je komt haar achtergrond te weten en die is niet van de poes. Die opkomstangst heb ik bij momenten ook, maar nu de tekst helemaal af is, gaat het al een stuk beter. Tot dan had ik vaak het *premièregevoel*. Ik stond achter de scène en moest doen alsof ik een fobie had, maar die angst was er ook echt. Ik was dus niet aan het acteren. Ondertussen heb ik door de jaren heen een aantal trucs gevonden die me rustig maken. Maquilleren helpt mij daarbij en uiteraard ook diep in- en uitademen. Een doodoener, maar het werkt. Een uur voor de voorstelling bekijk ik mijn tekst nog eens. Ik heb altijd het gevoel dat ik iets ga vergeten.'

Tijdens de voorstelling zit Platel nagenoeg de hele tijd neer. 'Dat is, ondanks mijn energieke persoontje, toch niet zo moeilijk, merk ik. Mijn lichaam gebruik ik nauwelijks. Mensen moeten eigenlijk enkel naar mijn gezicht kijken. Ik kan daar zowat elke emotie mee tekenen. Spreken en bewegen tegelijk vind ik soms moeilijk. Daarnaast gaat het stuk ook over de vreugde die je als acteur ervaart bij het spelen. Ik krijg immers ook veel terug van het publiek. Mocht ik niets ervaren, zou ik me leeg voelen en er beter mee stoppen.'

VR · 8 APR · 20.30

't is al wa beter

Pascale Platel

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

3 Vrijwilligerswerk in de Rand

‘Leuk om met de kinderen mee te genieten’

De derde halte in onze reeks over vrijwilligerswerk is Alseberg. We spreken af met Noëla Stubbe, die elke woensdag en donderdag een handje helpt met de kinderwerking van het opvangcentrum voor asielzoekers.

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

Op woensdag help ik met de kinderanimatie, op donderdag vind je me in het huistaken-klasje’, zegt ze. Wanneer wij op bezoek gaan, staat er een puzzelspeurtocht op het programma. Het centrum verandert in één klap in een vrolijke boel vol rennende en joelende 6- tot 12-jarigen. Het is half drie. Over een half uur begint de speurtocht en de kinderen zijn al niet meer te houden. Een meisje steekt haar hoofd naar binnen. Of er een activiteit is, wil ze weten. Achter haar verschijnt een hele drom nieuwsgierige ogen die op een blik door de kier hopen. ‘Nog even wachten’, antwoordt Noëla. ‘Ga al maar in de theaterzaal kijken.’ De enthousiaste decibels verdwijnen in de gangen en gunnen Noëla zo nog enkele minuten om uit te leggen hoe ze bij dit vrijwilligerswerk terecht is gekomen.

‘Ik kom hier nu iets langer dan een jaar’, zegt ze. ‘Enkele maanden daarvoor zag ik op

een plein een Afrikaanse vrouw met een klein kind. De moeder was totaal over haar toeren. Ze huilde en tierde. Ik heb geprobeerd om haar te kalmeren. *Ik ben zo moe! Zo moe!* riep ze. Ze stond er helemaal alleen voor en sliep ’s nachts slecht omdat haar kind haar wakker hield. Er was niemand die de zorgen af en toe eens kon overnemen. Ik was er de verdere dag niet goed van.’ Stilaan rijpte bij Noëla het plan om zich vanaf haar nakende pensioen vrijwillig voor kinderen in te zetten. ‘Ik las een paar artikelen over het asielcentrum en heb dan schoorvoetend de telefoon genomen. Ik ben scheikundige, dus ik had geen werkervaring met kinderen en ik vreesde dat ze mijn hulp niet zouden kunnen gebruiken.’ Maar de begeleiders waren juist ontzettend blij met haar spontane aanbod. ‘Ze zijn voortdurend op zoek naar vrijwilligers: voor de kinderwerking, de kledingshop, om Nederlandse les te geven. Alle hulp is welkom.’

EN ‘Not all work and not all play with the children’

The third stop in the series on voluntary work is Alseberg, where we have an appointment with Noëla Stubbe, who can be found every Wednesday and Thursday helping out with the children at the local asylum seekers' reception centre. ‘I help out with the children's activities on Wednesday and I am busy in the homework class on Thursday’, she tells us. On the day of our visit a treasure hunt was being organised. In no time at all, the centre was transformed into a throng of running and screaming kids. ‘In the homework class I offer the children one-on-one assistance with their assignments. That is obviously something completely different.’

Zoektocht

Intussen zwelt het geluid weer aan en kloppen ongeduldige handjes op de deur. De speurtocht kan beginnen. Noëla en twee begeleidsters delen de kinderen in groepjes in. Ze zien erop toe dat er in elk groepje een goed evenwicht tussen jongere en oudere kinderen is, en tussen kinderen die al redelijk Nederlands kunnen en nieuwelingen. ‘De kinderen die de opdracht het snelst begrepen hebben, trekken de anderen mee. Je moet in het begin soms wat extra uitleg geven, maar daarna vlot het altijd wel’, zegt Violet Baert. Dat blijkt. De jongens en meisjes stuiven uiteen, op zoek naar de opdrachten. Alle oplossingen samen leiden naar een schat. Noëla helpt de kinderen met de puzzels te maken, loopt even mee als een vraag toch wat moeilijker blijkt en checkt de uitgevoerde opdrachten. Groep drie legt vijf paarse voorwerpen op tafel en scoort een punt. Een volgend groepje wordt teruggestuurd. Ze hebben tien blaadjes bij uit de tuin, maar die komen bijna allemaal van dezelfde boom. ‘Je moet tien verschillende soorten zoeken’, zegt Liesbeth Struyf streng. En weg zijn ze weer.

3+4

‘Het huistakenklasje is heel anders’, legt Noëla Stubbe uit. ‘Daar begeleid ik de kinderen individueel bij hun huiswerk. Ze hebben het in het begin uiteraard moeilijk met Nederlands. Dan zwoegen ze bijvoorbeeld op een vraagstuk, niet omdat het zo moeilijk is, maar omdat ze niet begrijpen wat er staat. En een tijdje terug had ik een jongen van 9 die nooit eerder had leren rekenen. Hij snapte niet hoe hij aan 3 + 4 moest beginnen. Dus legde ik 3 potloden links op de bank en 4 potloden rechts. Die liet ik hem tellen. Zijn gezichtje klaarde op toen hij eenmaal door had hoe het moest. Op zulke momenten met de kinderen meegenieten, is plezierig.’

i Meer info? 02 359 91 90,
oc.alseberg@rodekruis.be
of www.vrijwilligerswerk.be

Een van de best werkende overstromingsgebieden van onze provincie is tegelijk een van onze mooiste natuurgebieden. Het gaat om de Doode Bemde in Neerijse, op een steenworp van Leuven.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Alles behalve dood

Je vindt er een brok gevarieerde natuur van enkele honderden hectare in een landschap dat je het gevoel geeft ergens ver weg in een dunbevolkt buitenland te zitten. Dit gebied houdt Leuven droog tijdens grote overstromingen. Trek voor alle veiligheid je laarzen aan en zet een stap in een wereld die je al het mooie van onze soortenrijke landschappen laat zien. Voor de gelegenheid vertrek je aan de kruising van de Kapelseweg en de Lindenhoflaan, allebei zijstraten van de Langerodestraat in de buurt van het Kasteel van Neerijse. Stap bergafwaarts in het verlengde van de Lindenhoflaan zodat je meteen de propere IJse kruist. Iets verderop volg je rechts de Elsenstraat en van hier af volg je het gepijlde traject dat je niet kunt missen. Je bent vertrokken voor een wandeling van acht kilometer. Als je aan de Elsenstraat rechtdoor neemt, kun je kiezen tussen twee lussen die elk ongeveer vijf kilometer zijn.

Veel natuurgeweld

Op de wandeling passeer je alle biotopen

die de natuurlijke Dijlevallei rijk is. Het begint met natte bossen en graslanden die in een mooie mozaiekstructuur de vallei sieren. Talloze plant- en diersoorten kruisen je pad. De voorjaarsbloei van speenkruid en bosanemoon kun je niet missen. Dotterbloemen en gele luis zijn de knappe vertegenwoordigers van de moerasvegetatie. Van op de wat verderop gelegen voormalige trambeding heb je een goed zicht op de omgeving die vooral bestaat uit ruige varianten van laaggelegen vochtige bossen. Hier zitten veel vogels. Het gaat onder meer om verschillende spechtsoorten, boomkruiper en boomklever, sperwer en torenvalk, maar ook een vijftal mezensoorten en de alomtegenwoordige zwartkopgrasmus en tiftjaf. In de zomer groeien op de zonovergoten trambeding enkele plantensoorten die veel insecten aantrekken, zoals koninginnenkruid en verschillende distelsoorten. Daarop foerageren allerlei vlinders, zweefvliegen, bijen en hommels.

Waar je de trambeding verlaat, kom je terecht in het meer open oevergebied dat

grenst aan de Dijle die je iets verderop te zien krijgt. Vanaf begin mei krijg je de weergaloze weidebeekjuffer te zien, een libellensoort die er eerder uitziet als een vlinder. Het zijn levende bewijzen dat de waterkwaliteit van de Dijle goed tot zeer goed is. Je flaneert verder door de graslanden en belandt uiteindelijk aan een brug over de Dijle. Als je die neemt, kun je naar het niet veraf gelegen Meerdaalwoud. Als je links inslaat, kom je opnieuw aan de startplaats uit, maar heb je nog mooie natuurparels ontdekt zoals de propere Leibeek en de met watervogels volgestouwde Kliniekvijvers. Bovendien loop je dwars door de belangrijkste overstromingszone. Als je rechtdoor gaat, krijg je nog een mooi onderdeel van de Dijlevallei te zien, zoals de samenvloeiing met de IJse en de Langerodevijver. Aan jou de keuze.

Kleuren in het water

Nu neem je rechtdoor en bewonder je de wilde oever van de Dijle, die naar hartenlust mag meanderen, buitenbochten uitschuren of binnenbochten aanaarden. Het is een zeld-

Mammoetbomen in het Zoniënwoud

Enkele maanden geleden schreven we hier over de dikste mammoetboom van Vlaanderen nabij het Afrikamuseum in Tervuren. Hij is ruim 35 m hoog en heeft een stamomtrek van bijna 8,5 m. Onlangs bemerkte bomenliefhebber Marc Meyer van het Geografisch Arboretum van Tervuren een groepje mammoetbomen in Hoeilaart die nog hoger zijn.

Het gaat om een groepje van 5 bomen en een van 22 bomen, waarvan enkele hoger zijn dan 40 meter. De hoogste boom zou 45,60 meter hoog zijn bij een stamomtrek van 4,25 meter. Daarmee is dit de hoogste mammoetboom van ons land en – op basis van de gegevens van de gespecialiseerde website <http://users.pandora.be/sequoiadendron/index.html> – mogelijk de tweede hoogste van Europa (de hoogste staat in het Britse Lyndhurst en is 51 meter hoog).

Uiteraard waren deze bomen al langer gekend, maar tot nu toe was niemand zich bewust van hun uitzonderlijke hoogte. In het gedeelte waar de mammoetbomen staan, staan ook nog andere naaldbomen, zoals Lork en Thuya. Volgens de archieven van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) werden de mammoetbomen aangeplant in 1906, 1917 en 1918. De oudste exemplaren zijn dus goed honderd jaar oud. Ze staan op een heuveltje ten westen van het Kersselaerspleyn, het oudste deel van het bosreservaat Joseph Zwaenepoel. In het bosreservaat groeien voornamelijk beuken – waarvan sommige ook ruim 40 meter hoog zijn – met hier en daar ook forse zomereiken.

Extra aandacht

Omdat in de onmiddellijke omgeving van de mammoetbomen recent een aantal bomen zijn gekapt, vreesde Marc Meyer even voor het lot van de mammoetbomen. Het zijn immers exoten of uitheemse bomen. Gezien de ligging van het perceel naast het bosreservaat, dat als een ecologische kernzone van het Zoniënwoud wordt beschouwd, en de politiek van het Vlaamse Gewest om exoten te vervangen door inheemse bomen, alarmeerde Marc Meyer enkele bevriende journalisten, maar blijktbaar was zijn vrees onterecht. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) dat dit deel van het Zoniënwoud beheert, is helemaal niet van plan om de

mammoetbomen te kappen. Er werden recent weliswaar een aantal bomen gekapt, maar dat was een gewone uitdunning, een normale bosbouwkundige ingreep omdat ze te dicht bij elkaar stonden of in slechte gezondheid verkeerden. Mogelijk worden in het beheersplan 2012 maatregelen opgenomen om bepaalde invasieve boomsoorten (uitheemse soorten die kunnen woekeren) te verwijderen. Mammoetbomen zijn niet invasief, zo verzekert regiobeheerder Patrick Huvenne van ANB, ons. Als het bovendien klopt dat het om de hoogste mammoetbomen van Europa gaat, dan verdienen ze zeker extra aandacht.

De Mammoetboom (*Sequoiadendron giganteum*) is een van de oudste en grootste bomen op aarde. Hij werd in 1852 ontdekt in het Sierra Nevada gebergte in Californië. Sinds zijn introductie in de 19e eeuw in Europa zijn bij ons vele honderden mammoetbomen aangeplant. Ondanks hun relatief jonge leeftijd, kunnen het ook hier majestueuze bomen worden. Alleen al in Vlaams-Brabant staan er meer dan 200 van meer dan 4 meter omtrek en een 30-tal meter hoog. De Amerikaanse General Sherman, de grootste mammoetboom ter wereld, is meer dan 80 meter hoog met een stamomtrek van 25 meter. Zijn leeftijd wordt op 2100-2200 jaar geschat. De mammoetbomen van het Zoniënwoud kunnen dus nog wel een tijdje mee.

TEKST Paul Geerts ■ FOTO Marc Meyer

zaam fenomeen dat je hier kunt observeren zoals bijna nergens anders in Vlaanderen. Bomen vallen in het water en de oeverbegroeiing tiert welig in vele vormen en kleuren. Iets verderop ligt een poel waar je, al of niet met de kinderen, kunt onderzoeken welk leven zich in en aan het water ophoudt. Achter een scherpe bocht bevindt zich de samenvloeiing van de IJse, de Dijle en de Leibeek. Let op de verschillende kleuren van het water in de drie waterlopen die allemaal van zeer goede kwaliteit zijn. Als je de brug over de IJse neemt, volg je een leuk wandelpad tot de Langerodevijer en keer je daarna op je stappen terug om de wandeling in de eigenlijke Doode Bemde verder te zetten. Je volgt nog even de IJse stroomopwaarts en je steekt ze uiteindelijk over. Let op de oude klimopmuur links, waar je veel leven ziet rondfladderen. Volg het hoofdpad en kijk even over het muurtje naar de schitterende oude boomgaard die weggelopen lijkt uit een film van de jaren 30. Blijf op het hoofdpad dat je twee keer links laat afbuigen en je uiteindelijk weer aan de vertrekplaats brengt.

Creatieve ondernemingen

Eitjes en zaadjes vrij

Hoe is het met onze vruchtbaarheid gesteld? Moeten we ons zorgen maken over de impact van chemische stoffen op onze eicellen en zaadcellen? De muizen in het labo van EggCentris, een bedrijf gespecialiseerd in vruchtbaarheid, geven het antwoord.

TEKST Nathalie Dirix ■ FOTO Filip Claessens

Acht jaar geleden startte EggCentris in Zellik een onderzoekscentrum rond vruchtbaarheid. Een geschikte locatie, want de onderzoekers waren verbonden aan de Vrije Universiteit Brussel. Hun doel: onderzoeken welke invloed chemische en andere stoffen hebben op de kwaliteit van eicellen en zaadcellen. De vrouwelijke en mannelijke vruchtbaarheid op peil houden; daar is het om te doen. 'Vanaf de start wilden wij zo weinig mogelijk proeven op levende dieren uitvoeren. Onze testen in het labo zijn bijna uitsluitend in vitro. Dat betekent dat wij testen doen op cellen van muizen en niet op de dieren zelf', zegt Rita Cortvrindt, medeoprichtster en gedelegeerd bestuurder van EggCentris.

Muizen als model

De klanten van EggCentris zijn vooral farmaceutische bedrijven. Vooraleer ze een nieuw geneesmiddel op de markt brengen, willen ze weten welk effect ze op de vruchtbaarheid hebben. Zo kunnen ze nog tijdens de ontwikkelingsfase de nodige aanpassingen doen. Hoe gaat het onderzoek bij EggCentris in zijn werk? 'De ei- en zaadcellen die wij gebruiken komen van de honderd koppels muizen die in ons labo verblijven. We doen al het mogelijke om hen een aangenaam leven te bezorgen. We zorgen voor een steriele omgeving, een constante temperatuur, een goede luchtkwaliteit, een nette en rustige leefwereld, een gezonde voeding en zelfs ontspanning. De dieren hebben speeltjes waarmee ze zich kunnen amuseren. Waarom doen we dit? We weten dat voortplantingsorganen bijzonder gevoelige systemen zijn. Stress, hormonen, de omgevingstemperatuur, stoffen in de lucht beïnvloeden de productie van onze voortplantingscellen. Tijdens de testen willen we deze factoren zo veel mogelijk uitschakelen zodat we de invloed van de chemische stoffen zo zuiver mogelijk kunnen meten.'

Wetenschap en creativiteit

EggCentris heeft de voorbije jaren vooral de vrouwelijke vruchtbaarheid onderzocht. In

de toekomst willen ze zich ook specialiseren in de mannelijke fertiliteit. Grenzen verleggen is eigen aan wetenschappers. Ook hier is dat het geval. 'Wij leggen de lat steeds hoger. Er is nog zo veel te onderzoeken, zoals de werking van hormonen en de impact van bepaalde stoffen op de baarmoeder.' EggCentris onderzoekt ook de kwaliteit van materiaal dat in vruchtbaarheidscentra gebruikt wordt. Neem bijvoorbeeld een schaalpje waarop de eicel en zaadcel geplaatst worden. 'Wij testen hoe de cellen zich hierop gedragen. We kijken bijvoorbeeld of een bepaald materiaal de bewegingssnelheid van het sperma vertraagt. Hieruit kunnen we conclusies trekken en voorzorgen nemen zodat de stof van zo'n schaalpje de bevruchting of de kwaliteit van het embryo niet in de weg staat.'

Innovatie betekent voor EggCentris vooruitgaan. Een nieuw inzicht verwerven, is geen rustpunt maar een startpunt naar de volgende uitdaging. 'Vernieuwing ontstaat door oplossingen te formuleren voor de problemen van vandaag. Dit vraagt een open geest. En een onbevooroordeelde kijk op de wereld. Wetenschap en creativiteit gaan wel degelijk samen. Ik zou zelfs durven stellen dat creativiteit de motor is voor de wetenschap.'

De komende jaren wil EggCentris bekender worden. Vandaag zijn ze een internationale speler, maar toch zijn er heel wat potentiële

natuurlijk

Gezegende vogel

Pasen valt dit jaar erg laat. Het geeft de boerenzwaluw wat meer tijd om naar onze contreien te vliegen, want de volkswijsheid wil dat deze sierlijke trekvogels in de Goede Week bij ons toekomen. Kijk tussen 18 en 24 april dus eens extra omhoog, wie weet zie je de zwaluwen komen. Jammer genoeg gaat het er niet zo goed mee, want deze echte boerderijvogel vindt te weinig insecten en nesten in zijn leefomgeving. Kleinschaligheid is op het lijf van de soort geschreven, maar net daar loopt het verkeerd met onze intensieve landbouw en de eraan gekoppelde

kale landschappen. Om de nood enigszins te lenigen plaatsen natuurbeschermers tegenwoordig wel eens kunstmatige nesten in de buurt van insectenrijke boerderijen. In de provinciale campagne die de biodiversiteit wil stimuleren, wordt de boerenzwaluw gekoesterd in onder meer de gemeenten Asse, Merchtem en Kraainem. Zij zullen maatregelen nemen die de boerenzwaluw (en andere soorten) ten goede komen.

De boerenzwaluw is een exclusieve insecteneter en gaat graag op jacht boven uitgestrekte waterpartijen waar vliegen en

waren

klanten die de weg naar EggCentris nog niet gevonden hebben. 'Met ons onderzoek willen wij de vruchtbaarheid vrijwaren. Wij willen de kwaliteit van eicellen en zaadcellen beschermen tegen nadelige, externe factoren. Op die manier kunnen we mensen met een kinderwens helpen. Een ander pluspunt van ons onderzoek is dat wij de effecten van hormonen in kaart kunnen brengen. Dankzij die kennis kunnen wij de minder aangename werkingen van hormonen neutraliseren.'

FR Eier und Samen bewahren

'Mit unserer Forschung wollen wir die Fruchtbarkeit bewahren. Wir wollen die Qualität von Eizellen und Spermazellen gegen nachteilige, externe Faktoren schützen. Auf diese Weise können wir Menschen mit einem Kinderwunsch helfen. Ein weiterer Pluspunkt unserer Forschung besteht darin, dass wir uns einen Überblick über die Auswirkungen von Hormonen verschaffen können. Dank dieser Kenntnisse können wir die weniger angenehmen Effekte von Hormonen neutralisieren', sagt Rita Cortvrindt, Mitgründerin und geschäftsführendes Verwaltungsratsmitglied des Unternehmens EggCentris in Zellik. 'Wir wollen so wenig wie möglich Versuche an lebenden Tieren durchführen. Unsere Tests im Labor erfolgen fast ausschließlich in vitro. Das bedeutet, dass wir Tests an Zellen von Mäusen vornehmen und nicht an den Tieren selbst.'

muggen op het menu staan. Daar heeft de soort ook voldoende aanlegruimte om te drinken, een niet onbelangrijke behoefte voor deze vogel. Je ziet hem inderdaad regelmatig rakelings over het water scheren om met de bek water op te scheppen. Zo goed als ze kunnen vliegen, zo slecht kunnen ze stappen. In feite moeten ze zich op de grond verplaatsen door kleine sprongtjes te maken of door telkens op te vliegen en zich elders neer te zetten. De korte pootjes zijn weinig ontwikkeld en de lange staart zit wat in de weg om veel op de grond te blijven. De uitverkoren rustplaatsen zijn dan ook de dunne telefoondraden waar ze soms in echte koren hun gekwetters ten beste geven. In sommige streken zie je de vogels

rusten op boomtakken, maar dat is bij ons weinig of niet het geval.

De grote verzamelde groepen die zich in augustus opmaken om naar het zuiden te trekken, houden zich dan weer graag op in rietvelden waar hun slaapplekken kunnen uitgroeien tot vele duizenden exemplaren. Je zou denken dat de luchtacrobaten weinig natuurlijke vijanden hebben omdat ze altijd wel kunnen ontsnappen. Dat is zonder de boomvalk gerekend, die erin slaagt de zwaluwen in de vlucht te vangen. Maar de voornaamste doodsoorzaak van (jonge) boerenzwaluwen komt uit een andere hoek: die van de parasieten. Luizen, vlooien, virus- en bacterieziekten kunnen soms lelijk huishouden in zwaluwpopulaties. De zwakkere exemplaren halen

de volwassen leeftijd meestal niet, want ze vallen ten prooi aan honden, katten en marters omdat ze minder alert zijn dan hun gezonde soortgenoten. Kou en regen zijn ook belangrijke vijanden, want verantwoordelijk voor mogelijke hongersnood of longontstekingen. In het verstedelijkte Vlaanderen is de leefruimte beperkt. Als je naar Wallonië gaat, zie je toch meer zwaluwen dan bij ons omdat het landschap en de minder intensieve boerderijen hen meer te bieden hebben. Globaal gaan de aantallen echter ook daar achteruit met de verdergaande intensivering van de landbouw en de nieuwe economische dynamiek die er zich ontwikkelt.

TEKST Herman Dierickx ■ FOTO Herman Dierickx

2 Dorpskernvernieuwing

Wonen aan het water

In Vilvoorde is Watersite, de reconversie van de oude industriezone langs het kanaal, volop bezig. De renovatie van het achttiende-eeuwse Tucht-huis is zo goed als klaar. Naast deze voormalige gevangenis groeit een hedendaagse aanbouw. Daarvan zijn de eerste appartementen verkocht. Ook de sportterreinen onder de kanaalbrug zijn al in gebruik genomen.

TEKST Karla Goetvinck ■ FOTO Filip Claessens

Dit is één van de oudste industrie-bekkens van ons land. In de negentiende eeuw was het gebied tussen de *Willebroekse Vaart* en de spoorlijn Brussel-Mechelen (de eerste op het vasteland) de uitgelezen vestigingsplaats voor zware industrie. Maar vanaf de jaren 70 gaat het bergaf: fabrieken sluiten hun deuren en de buurt verkommert. Het idee om het gebied tussen het stadscentrum, het kanaal en Brussel op te waarderen, dateert van eind jaren 90.

Watersite is een groot project. Het staat voor 100 hectaren nieuwe woningen, kantoren en – in het deel dat aansluit op de

Brusselse haven – bedrijven. Om die aan te trekken, speelt Vilvoorde zijn troeven uit. De bedoeling is het gebied te heroriënteren: naar het water van het kanaal en de Zenne, naar het Park Drie Fontein en aan de overkant van het kanaal en naar de centra van Vilvoorde en Machelen.

De zone die het eerst werd aangepakt, was die dichtbij het centrum: het stadsvernieuwingproject Kanaalpark is ver gevorderd. Intussen is ook een tweede stadsvernieuwingproject van start gegaan, verderop richting Brussel. Het project kreeg de naam De Molens, naar de industriële graanmolens die hier tot voor enkele jaren stonden. Hier

komt tegen eind 2013 een groot plein: de Broekstraat zal dan breed uitlopen naar het kanaal. 'Dat plein moet het kloppende hart worden van een nieuwe woonbuurt. Hier komt ook een fietsersbrug over het kanaal, een schakel in een fietsparcours van de Vilvoordse Troostbasiliek naar de basiliek van Grimbergen', zegt projectcoördinator Eva Fonteyn.

Oog voor kwaliteit

Een dergelijke grootschalige reconversie gaat de draagkracht van Vilvoorde, een stad met 40.000 inwoners, te boven. Evert Lagrou, de voorzitter van de gemeentelijke commissie van ruimtelijke ordening (Gecoro), is onder de indruk van de manier waarop de stad het dossier toch realiseert. Als hoogleraar emeritus van de architectenschool Sint-Lucas kan hij vergelijken. 'De Vilvoordse politici waren zo wijs om van in het begin raad te vragen aan experts. Ook de private projectontwikkelaars worden van bij aanvang betrokken. De kwaliteit wordt verzekerd via architectuurwedstrijden en een zogenaamde *kwali-teitskamer*, een commissie die de realisatie

DE Watersite

In Vilvoorde ist Watersite, die Umgestaltung des veralteten Industriegebiets entlang des Zeekanaals, in vollem Gange. Die Renovierung des Zuchthaus ist so gut wie beendet. Neben diesem ehemaligen Gefängnis entsteht ein zeitgenössischer Anbau: die ersten Apartments sind bereits verkauft. Im Gebiet werden Wohnungen, Büros und – in dem Teil, der an den Brüsseler Hafen anschließt – Be-

Vitamientjes

Ooit al eens aan een Duitser proberen uit te leggen wat **koolrabi** is? Je zal dikwijls een vragende blik krijgen terwijl het toch een echt Duits streekproduct is. Chefkok Josse De Bolle van restaurant Den Bolhoed in Hoeilaart ging de uitdaging aan. Hij vindt het niet kunnen dat zijn favoriete product niet gekend is.

Koolrabi of meiknol is nochtans een zeer eenvoudige en gezonde groente. Ze zit boordevol ijzer, calcium, vitamine B en vitamine C. Daarenboven bevat koolrabi slechts 24 calorieën per 100 gram; dus perfect voor de lijn. De groente is prima te verwerken in hippe gerechten dankzij haar milde en zoete smaak met een nootachtig accent. Dit maakt het mogelijk om verschillende combinaties uit te proberen. Koken, stoven, frituren, roerbakken, blancheren of rauw serveren, het kan allemaal! Helaas is de koolrabi bij ons grotendeels verdrongen door moderne of gemakkelijke groenten en daarom dus niet echt populair.

Buitenbeentje

Snij ze in kleine blokjes of rasp ze om rauw te serveren in een frisse groene salade. Warm komt koolrabi goed tot haar recht als je ze in blokjes snijdt en laat garen in pure room, op smaak gebracht met peper, zout, muskaatnoot en kaas. Dit is Josse's favoriete verwerkingswijze. Je kunt ook sneetjes koolrabi, bestrijkt met citroenolie, grillen op de barbecue als lekker tussendoortje in de zomer. Of gevuld met champignons en kervel. Rauw

neigt de lichtpittige smaak naar radijsjes, gekookt doet de smaak eerder denken aan bloemkool.

Niet verwonderlijk dat de smaak veel weg heeft van bloemkool, aangezien de groente deel uitmaakt van de koolfamilie. Koolrabi is echter wel een buitenbeentje, want in tegenstelling tot de andere koolsoorten is het een echte lente- en zomergroente. Daarnaast groeit de knol – heel anders dan alle andere kolen – als een verdikking van de stengel boven de grond. Eigenlijk is koolrabi een kruising van wilde kool en wilde witte biet die meestal bleekgroen of blauw-paars van kleur is, maar binnenin wit. De kleine, jonge knollen zijn zachter, sappiger en minder houtig en vezelig en dus beter. Ook de bladeren kun je opeten. Ze worden op dezelfde wijze bereid als spinazie of je kunt er soep van te maken.

Kortom, koolrabi biedt zeer veel mogelijkheden, is supergezond, overheerlijk en is daarenboven beschikbaar van mei tot januari. Hoog tijd dus voor lekkerbekken en culinaire avonturiers om verder op verkenning te gaan en deze vergeten groente terug in de keuken te brengen.

TEKST Sandra Szondi

i Onze medewerker Sandra Szondi gaat in de rubriek *kwestievensmaak* op zoek naar bijzondere, doorgewone of verrassende smaken.

Deze maand sprak ze met Josse De Bolle van restaurant Den Bolhoed, Felix Sohiestraat 8 in Hoeilaart, www.denbolhoed.be of 02 306 02 61

opvolgt. Vilvoorde bouwde ook een sterke stedenbouwdienst uit en dat loont, ook om de broodnodige subsidies binnen te rijden.' Dat Vilvoorde niet erkend is als centrumstad, vindt burgemeester Marc Van Asch onrechtvaardig. 'Vergelijkbare steden krijgen via die erkenning extra geld van het Vlaams Stedenvonds en dat zouden ook wij best kunnen gebruiken.'

Sociaal weefsel

Binnen 15 jaar zal de Vilvoordse kanaalzone er zonder enige twijfel beter uitzien. De verloederde wijk wordt heraangelegd door de beste stedenbouwkundigen en architecten. Maar vraag is hoe het sociale weefsel er zal uitzien. Tegen 2024 komen er 1500 woningen bij, en die trekken ongetwijfeld een heel nieuw publiek aan. De buurt wordt trendy: Woestijnvis en Humo zijn ingetrokken in een gerestaureerde fabriek. De lofts zijn prijzig. Projectontwikkelaars engageren zich wel om de nieuwe woningen eerst en vooral in Vlaanderen op de markt te brengen, en dat helpt wellicht om een Nederlandstalige gemeenschap te doen groeien.

triebe angesiedelt. Ziel ist dabei, die starken Punkte besonders auszuspielen: Watersite verläuft entlang des Kanals und der Zenne und zwischen den Zentren von Vilvoorde und Machelen. Der Große Park Drie Fontijnen befindet sich auf der gegenüberliegenden Seite des Kanals. Es stellt sich jedoch die Frage, ob die Aufwertung des verwahrlosten Viertels nicht zu einer sozialen Verdrängung führen wird.

Kleine verhalen, straffe verhalen

Met dat motto gaat fotograaf **David Legrève** (32) elke dag opnieuw op pad, op zoek naar pure taferelen uit het dagelijkse leven van gewone mensen. Geen BV's, grootse gebeurtenissen of harde oorlogsbeelden. Liever toont David plaatselijke verhalen over groot en klein verdriet, uitbundige vreugde, onrechtvaardige verschillen en eenvoudige samenhang. Steeds herkenbaar, maar altijd uniek. In *beeldverhaal* gaat David Legrève een jaar lang op zoek naar passie, liefde en warmte in de Vlaamse Rand. Geniet gerust mee.
www.davidlegreve.com

Zwart wordt wit

‘Toen mijn haren nog zwart waren, droeg ik enkel zwarte kledij. Nu ik wat ouder ben, is alles wit geworden: de haren én de kledij’, lacht Marc De Staercke (62). De bouwkundig ingenieur ziet er niet enkel apart uit, hij is het ook. Gebouwen zijn voor hem gevangenissen. Hij kon niet meer leven met de ‘betonnen gedrochten waar mensen in gepropt worden, gedwongen worden om te leven’.

De Staercke besloot een andere weg uit te gaan. In 1975 werd hij projectleider van jeugd- en gezinsboerderij Het Neerhof in Dilbeek. Met negen personeelsleden, een heleboel vrijwilligers en bezoekers uit het hele land, draait het geheel vlot. ‘Onze boerderij is een project waar mensen zich kunnen ontplooien, creatief en opbouwend bezig zijn. Ik wil mensen leren wat hun mogelijkheden zijn, zichzelf leren ontdekken. Daarom werk ik met dieren, zij trekken immers mensen aan. En het zijn die mensen die mij interesseren.’

DAVID LEGREVE

De Indonesische Marlinda (28) uit Strombeek-Bever spaarde als au pair geduldig eurocenten bij elkaar voor een reis naar Japan. 'Ik was nog nooit buiten Indonesië geweest en ik wilde er weg, want er zijn weinig groeikansen.'

TEKST Johan De Crom • FOTO Filip Claessens

Een dapper en hobbelig parcours

Uiteindelijk besloot ik eerst naar Europa te trekken om wat bij te verdienen.' Het werd een dapper en hobbelig parcours waarbij ze onderweg de Gentenaar Kevin trof. Nog deze maand volgt hun trouwfeest. Marlinda werkte zich in de stad Bandung, in West-Java, elke dag van 7 tot 22 uur te pletter als leerkracht wiskunde, talen en sociale vakken. 'Ik was onderwijzeres in een school, maar gaf ook privélessen. Die lange dagen waren nodig om genoeg te verdienen, gewoon om rond te komen.' Op de Zuidoost-Aziatische eilandengroep stootte ze op de grenzen van haar financiële en fysieke mogelijkheden, dus googlede ze op de leeftijd van 24 haar leven een nieuwe richting uit met de zoektermen 'Europa' en 'au pair'. Ze kwam terecht in een Singaporees gezin in het Nederlandse Hilversum. Ze zorgde voor de acht- en driejarige dochters en hun nog in de luiers gewikkelde zusje. Het gezin verhuisde helaas terug naar zijn thuisland en Marlinda moest op zoek naar een nieuwe familie. 'Ik huilde toen die

familie terug naar huis keerde', geeft ze toe. De smart vervaagde met de vondst van een nieuw gezin in Den Bosch. Daar moest ze met puberende zonen van 11 en 15 jaar in de buurt op het huis letten, poetsen en koken. 'Die jongens hadden wel iets anders aan hun hoofd dan met mij te praten. En de ouders waren de hele avond weg, ze baatten een restaurant uit', zegt Marlinda die er vijf maanden bleef.

Familie eerst

Europa was voor Marlinda een tussendoel, Japan ontdekken was de ware droom. Daarvoor spaarde ze hier de nodige centen bij elkaar. Ze koos er voor om de droom voor onbepaalde tijd uit te stellen toen ze na haar Nederlandse omzwerving weer in haar bloed-eigen familie kwam en zag hoe het ouderlijk huis in verval was. 'Mijn familie heeft het niet breed, dus heb ik mijn spaargeld aan hen gegeven. Ik heb nog een oudere zus en twee jongere broers. Hun welzijn vind ik belangrijker dan een reis naar Japan.' Surfen op het net

DE GEWELDIGSTE INDONESIER

Zangeres Anggun Cipta Sismi, die ook succes kent in Frankrijk, het VK en de VS.

MOOISTE HERINNERING IN INDONESIE

Na een speech in Jakarta versierde Marlinda een interview in een Japans tijdschrift.

DAN MOET JE IN INDONESIE ZIJN

In het droogseizoen, tussen juni en september.

bracht haar dan bij een Belgisch-Afrikaans gezin in Antwerpen, met een zoon van elf, een dochter van acht en Engels als voertaal.

Klaar voor Kevin

Verhaaltjes voorlezen uit kinderboeken werd wat minder interessant toen ze in die periode Kevin leerde kennen, een vriendelijke snaak uit Gent. 'Na mijn eenjarig contract in Antwerpen trok ik terug naar Indonesië. Kevin nodigde me uit om als toerist naar België te komen en eens ik hier was, deed hij er alles aan om voor ons een samenlevingscontract te krijgen. Dat is gelukt. Zonder zijn inspanningen had ik hier nooit kunnen blijven', besefte een dankbare Marlinda.

Vandaag verzorgt de jongverliefde vier dagen per week het huishouden bij een familie in Grimbergen. Op vrijdag gaat ze poetsen bij een gezin in Vilvoorde. Het zijn Italiaans-Belgische gezinnen met Engels als voertaal. 'Mijn Nederlands wordt er op die manier niet echt beter op', besefte de Aziatische nieuwkomer. Dat zal met de tijd veranderen, want Kevin en Marlinda vereeuwigen hun verbintenis nog deze maand in het gemeentehuis van Grimbergen. In oktober vieren ze hun kerkelijk trouwfeest in Bandung. Het tweetal heeft het in de groene omgeving van Strombeek-Bever naar zijn zin, maar de gedachten vervliegen naar het Verre Oosten. 'Kevin is verzot op Azië. We gaan op huwelijksreis naar ... Japan!', gniffelt Marlinda. 'En als Kevin een baan vindt in Indonesië zou hij graag naar daar verhuizen.' Ze lacht en mijmert: 'Maar als we kinderen krijgen, groeien ze toch beter hier op.'

FR Un parcours courageux et chaotique

'En Indonesie, les possibilités de développement sont limitées. J'ai décidé de venir en Europe pour gagner davantage', nous raconte Marlinda de Strombeek-Bever. Elle a travaillé comme fille au pair dans deux familles aux Pays-Bas, ce qui lui a permis d'épargner de l'argent pour faire le voyage de ses rêves au Japon. Mais en retournant chez elle, elle s'est rendu compte que sa famille n'en menait pas large sur le plan financier et elle a donné l'argent aux membres de sa famille. Elle s'est rendue ensuite en Belgique pour travailler à nouveau comme fille au pair dans une famille de Grimbergen. Dans l'intervalle, elle a fait la connaissance de Kevin qu'elle épouse ce mois-ci. Ils partent en voyage de nocces au ... Japon.